

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
DIN BUCUREȘTI

APARE DE DOUA ORI PE LUNĂ

Redacția și Administrația:
ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL

pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei pe an

SUMARUL

1. Pastorală de Crăciun	I. P. Sf. Patriarh	6. La nașterea unui Rege.	Pr. Petre Chiricuță
2. Chipuri de preoți	Pr. Niculae-Boteanu	7. Din Evangheliile apocrife.	N. Chițescu
3. Cuvântarea la Mesajul regal.	I. P. S. Patriarh	8. Meditație	Manea Popescu
4. Emanuel	N. Chițescu	9. Scrierea lui Tertullian	N. Chițescu
5. Colinde de Crăciun	**	10. Cronica Internă	N. Cozacu

PASTORALA¹⁾

Miron,

Din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Eparhiei Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al României.

Cetitorilor și celor ce vor asculta această scrisoare pastorală, har și pace dela Cel-de-Sus, iară dela Noi doriri de bine și sănătate.

„Unde este Împăratul Iudeilor cel ce s'a născut?
„Căci am văzut la răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui“. (Matei II. 2).

Jubiții Mei fii duhovnicești,

Suntem în plină sărbătorire a prasniciului luminat al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos.

Astăzi, mai mult ca oricând, căldura duhovnicească a Vifleemului încălzește sufletele noastre și înviorează inimile tuturor spre îmbrățișarea mântuitoare a adevărilor veșnice.

Lumina de sus risipește negurile desădejdirilor și îndoelilor vieții omenești, căci „Dumnezeu este lumină“ ; și, iată, că Dumnezeu se coboară între oameni, în persoana Fiului Său iubit, și ia trup omenesc.

1) C. C. Preoți vor citi poporului această *Pastorală*, în ziua I sau II de Crăciun, îndată după terminarea serviciului liturgic.

Iubirea fără de margini a Tatălui cerească chiamă la viață nouă pe toți fiii pământului acestuia.

Lumea toată își întoarce fața spre semnul cerească arătat în Vifleem. Ochii tuturor se îndreaptă spre staulul păstorilor, în care se află „un prunc înfășat și culcat în iesle“.

Căci aceasta este lucrarea lui Dumnezeu, care se săvârșește cu putere, spre mântuirea tuturor celor ce vor crede.

O! iubiții Mei fii duhovnicești, cu câtă luare aminte se cuvine să priviți spre lucrarea lui Dumnezeu, ce se împlinește prin Nașterea minunată a Domnului nostru Iisus Hristos!

Aci veți găsi, însemnat cu slove adânci și neșterse, răspunsul limpede și definitiv la atâtea întrebări chinuitoare ridicate din adâncurile vieții robite de puteri vrăjmașe. De aci puteți gusta pacea duhovnicească;

care împuternicește pe om și-l ridică deasupra furtunilor vieții acesteia și care se dovedește roditoare spre viață veșnică.

Magii dela răsărit, acești mari învățați ai vremurilor de atunci, iscușiți cetitori în cartea mare și totdeauna deschisă a naturii și statornici în dorința de a afla adevărul întreg al vieții — acești magi, după cum cetim în sfânta Evanghelie, ajungând în Ierusalim, întrebau cu vrajă în cuvânt și scânteeri de voință hotărâtă în ochi: „Unde este Impăratul Iudeilor, cel ce s'a născut? Căci am văzut la răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui“. (Mat. II.2).

— „Ce voesc ei? Ce însemnează întrebarea lor și care este scopul căutării lor?“

E ușor de înțeles, iubiții Mei fii duhovnicești, că ei voesc un Mântuitor, de care au nevoie și căruia să-i încredințeze toată viața lor.

Intrebarea Magilor are și astăzi aceeași valoare. Deci cu ea vom începe cuvântul Nostru, pentru a îndreptă luarea aminte a iubiților Mei ascultători și fii duhovnicești asupra mărturiilor, că Hristos este cu adevărat Mântuitorul și că Lui se cuvine să-i încredințăm viața noastră.

Jubiții Mei fii duhovnicești,

Unde este Mântuitorul? — Nu flutură oare această întrebare pe buzele atâtor milioane dintre contemporanii Noștri? Nu trece astăzi mai mult ca altădată omenirea întreagă prin acea necunoscută criză sufletească și materială, care întunecă zărilor și turbură adânc atâtea suflete? Într'adevăr, se pare că greutățile vieții, ce s'au ivit pretutindenea, sporesc — aproape ca niciodată — patimile și păcatele, care aruncă asupra lumii mai multă strâmtorare, răutate, dezorientare și chiar desnădejde.

Iar bietul om în asemenea stare se agață, tocmai ca albina căzută în apă, de orice frunză sau firicel de iarbă, ce-i iese înainte, pentru a scăpa de înec.

Temelia familiei e mai slăbită ca în trecut; nașterile de prunci se împuținează tot mai mult chiar și la sate; iar în unele căsnicii lipsesc cu totul.

Lipsa de copii slăbește legătura spirituală dintre soți; neînțelegerile ivite se

aplanează mai greu; cearta se încuibază deabinelea. Și astfel prea arare ori se mai întâlnește, ca stăpână, sprijinitoare și bună sfătuitoare, credința în sfințenia și puterea căminului binecuvântat de Dumnezeu.

De aceia azi multe căsnicii nu durează decât puțin timp; iar altele și — dacă se mențin, se întâmplă aceasta din pricini materiale și de interese personale. În astfel de atmosferă familiară, generațiunea nouă de copii și tineret, cu rari și fericite excepțiuni, se prezintă purtând în inimă germenul tuturor scăderilor morale și rețelilor apucături.

Nici celelalte organisme ale societății în genere, nu sunt scutite de tristețele urmări ale pustiirilor, ce se abat asupra vieții fără busola veșnică a voinței lui Dumnezeu.

Mulți din lumea muncitoare sunt bătuiți de furtunile sărăciei, patimilor neînfrânate și dorințelor fără măsură, cari ușor duc la anarhie.

Viața socială și politică suferă și ea de lupte și antagonisme personale cari ies din sfera calmă a discuțiilor pe principii și degenerază în patimi; și nu se ivește încă grupare, care să tempereze anumite exagerațiuni și manifestări periculoase.

Chiar și clasa cea mai selectă și nobilă prin preocupările ei: clasa intelectualilor de toate speciilitățile, ori e atrasă în vârtejul acestei vieți de interese și lupte, cari foarte mult împedică realizarea binelui obștesc, ori pe altă parte stă departe de frământările publice, cari nu-i atrag, căci n'au nădejdea a schimba mentalitățile greșite și îndreptă relele sociale. Cu un cuvânt sunt greutăți sociale, atât de mari, încât puterile omenesti par prea slabe a le ușura sau chiar stârpi.

În această stare de îngrijorări, dezorientare și nesiguranță, întrebarea: Unde este Mântuitorul? e cu totul îndreptățită.

Numai că răspunsul este unul singur și nu altul: Mântuitorul, singurul și adevăratul Mântuitor este cel ce s'a născut în ieslea Vifleemului și s'a dat pre sine însuși jertfă de răscumpărare, primind de bună voie moarte de cruce.

Iubiții Mei fii duhovnicești. Toată omenirea suspină sub nevoi și necazuri; toți așteaptă zile mai bune și mai senine; toți nădăjduesc că o mână tare și puternică

se va arăta pentru a pune rânduială în viață și a aduce pace în inimi.

Pușini sunt însă aceia, al căror ochi vede mai adânc și deci cari pot să recunoască în Iisus Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii, cel ce a propovedit smerenia și răbdarea fără de hotar, care îndulcește amarul cu dulceața nădejdei în zile mai bune.

O, câtă binecuvântare s'ar revărsa peste omenire, câtă ușurare în suportarea greutăților și mizeriilor, și câtă îndulcire de viață și iubire s'ar așeza în sufletul omenească, dacă Iisus ar fi primit ca Mântuitor de toți! Pentru aceasta, mai multă vină și mai grea osândă așteaptă pe cei ce nesocotesc puterea și iubirea lui Dumnezeu.

Luafți aminte, iubiții Mei fii duhovnicești: Magii, întrebând de Mântuitorul nou născut, sprijineau încrederea lor de a-L găsi numai pe faptul că au văzut la răsărit steaua Lui.

Atâta semn aveau: o stea.

Nici o altă mărturie nu ajută credința lor, că vor găsi pe Mântuitorul căutat, decât steaua dela răsărit. Și nimic nu i-a împiedicat de a ajunge la El, la Mântuitorul: nici calea peste măsură de lungă, nici primejdiile legate pe acel timp de o călătorie, pe care n'o mai făcuseră altădată, și nici batjocoririle celor ce aflând ce caută Magii, îi socotiau nebuni.

Mărturia stelei luminoase de pe cer a fost destul pentru ei, ca să înfrunte totul pentru aflarea Mântuitorului.

Răsare de aci o muștrătoare pildă pentru creștinii vremurilor noastre. Căci mărturiile că în Iisus e mântuirea și că pe El L-a trimis Dumnezeu, ca să fie Mântuitor al tuturor, nu-s puține, izolate, ci umplu cerul și pământul, răsună la tot pasul, grăesc aeeva prin mii și milioane de vieți, cari s'au încredințat Lui și au aflat mântuirea și luminează în permanență cărările omenirii, nu numai un timp atât de scurt, cât a luminaț steaua de pe cer. Ci de douăzeci de veacuri numele Mântuitorului e grăit cu încredere și bucurie de milioanele de creștini; și—pe când numele altor oameni mari a fost uitat—numele Lui străbate tot mai departe și cucerește tot mai mult inimile. Cuvântul Lui—păstrat în Sfânta Evanghelie, și jertfa de pe crucea Golgotei—sunt

și astăzi tot așa de vii și de puternice și duc pretutindeni, unde-și gădesc loc, dorința și puterea de a începe o viață nouă.

Dar Biserica, pe care a întemeiat-o El și contra căreia zadarnic au luptat veacuri întregi puterile vrăjmașe? Ea și astăzi stă ca ceea ce este ocrotitoarea sfântă și maica iubitoare pentru toți, cei ce caută scăpare la sânul ei cel primitor și larg deschis.

În fiecare sat, iubiții Mei fii duhovnicești, se află o bisericuță; în ea un sfânt prestol și deasupra lui se găsește Sfânta Evanghelie—aceiași neschimbată, pe care ne-au scris-o Apostolii Mântuitorului, inspirați de Duhul Sfânt—și sfintele taine sacramentale, prin cari Dumnezeu își revărsă darurile Sale asupra creștinilor, cari le primesc, și mai ales Sfintele Sfinților, adică Sfânta Împărtășanie care nu este altceva decât însuși Trupul și Sângele Domnului, ce se dă credincioșilor spre unirea cu Hristos și sfințirea lor trupească și sufletească.

Iată atâtea mărturii, cari vorbesc despre Hristos și Ni-L arată ca Stăpân al veacurilor, al vieții și Mântuitor al tuturor celor ce cred în El.

La toate acestea mai e nevoie de o singură mărturie:

De mărturia cugetului și a inimii tale, pe care ai avea-o, de n'ai fi creștin de formă; și ea te-ar duce să recunoști în pruncul din ieslea Vifleemului pe Mântuitorul tău și-al tuturor.

Jubiții Mei fii duhovnicești,

Căldura duhovnicească a Vifleemului, lumina ce s'a pogorât din cer în noaptea sfântă și iubirea descoperită în ieslea staulului prin nașterea Pruncului dumnezeesc, deșteaptă în inimile celor mai vârstnici amintiri din copilăria nevinovată, cari nu sunt alceva decît însemnări făcute de Duhul lui Dumnezeu.

Nu lăsați, să treacă aceste clipe de înțâlnire directă și imediată cu Mântuitorul, fără a trage din ele foloasele imense, la care Dumnezeu dă dreptul tuturor celor ce cred.

Nu vă lăsați purtați de duhul și îngrijorările lumii acestee; căci ele își au izvorul în necredință și necredința duce la piele.

Munca cinstită, cugetul curat și creștinasca răbdare, sunt cele trei puteri, pe cari—dacă le urmezi în viață—poți nădăjdui spre bine. Credința adevărată duce la un singur Mântuitor, care e Hristos, Fiul lui Dumnezeu.

Ea este aceeași pentru toți și ajută tuturor în aceeași măsură: plugarilor, mese-riașilor, funcționarilor și cărturarilor.

Cu o singură condițiune: de vre- să aflu pe Mântuitorul vieții tale, care e Hristos, ia seamă că nu poți stă în fața Lui decât, dacă ești însuflețit de gândul curat de a te închină Lui, de ați încredința viața ta întreagă Lui.

Cu acest gând L'au căutat și L'au găsit Magii, căci spun ei înșiși: „am văzut la răsărit steaua Lui și am venit să ne închinăm Lui“.

Nu cu gândul de a dobândi dela El tot ce lipsește vieții tale personale și trecătoare și a stă departe de El și cu inima și cu sufletul.

Lumea astfel de Mântuitori caută și-i și găsește pentru un timp cu totul scurt, în care însă se înșeală reciproc.

Jubiții Mei fii duhovnicești,

Praznicul Nașterii Domnului ne vestește sosirea între noi a Mântuitorului așteptat de veacuri de omenirea în suferință.

Primiți cu smerenie această veste de tot bună și păstrați-o cu sfințenie, ca pe singurul talisman de fericire al acestei vieți.

Nu căutați numai bucuria din afară și trecătoare a acestui praznic domnesc, ci adânciți înțelesul adânc al venirii Domnului în trup omenesc și evanghelicește Lui po-vețe,—pentru că aci veți găsi lumini pentru lămurirea a tot ceea ce vă îngrijorează și vă turbură și îndrumătoare sfaturi pentru toate împrejurările vieții.

Iar mai pre sus de toate nu uitați, că Mântuitorul voiește să găsească loc în viața sufletească a fiecăruia dintre voi, încât inima fiecărui creștin să devină un leagăn al Pruncului Iisus, Mântuitorul sufletelor noastre.

Către El deci privirile tuturor, căci El e Mântuitorul, care se află între noi și în noi, cu duhul ca și cu trupul, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Al tuturor de tot bine voitor,
MIRON, patriarh.

CHIPURI DE PREOȚI

23

Popa Iordache din Săvești

— ctitor de biserică, omorât de tâlhari —

† 16 August, 1872

Satul Săvești, mic și dosnic, pitit printre zăvoale de pe malul drept al Dâmboviței, este așezare veche, brâncovenească. Povestea spune că, tot înecându-l apa, o parte din sătenii lui s'au tras mai departe, întemeind satele Podurizii și Braniștea de lângă Titu. Cei rămași locului duc și azi o viață dosnică. Bătrânii lor știu să povestească de viiturile mari ale Dâmboviței, de lăutarii vestiți de aici, de belșugul anilor trecuți, și mai ales de preotul lor Iordache. Din spusele lor și din știrile noastre, iată cum a fost viața și sfârșitul acestui preot.

Gheorghe sin popa Ion era preot tânăr în Săvești, satul lui de naștere, atunci când mitropolitul Grigorie al Ungrovlahiei trăia surghiunit în Basarabia (1829—1832). Preotul Gheorghe duhovnicul își scria el numele,

dar poporul i-a zis popa Iordache și cu acest nume este el cunoscut. Era un om înalt, cu fața și părul bălăiu, cu vorbă sunătoare și hotărâtă, muncitor și îndemnător la muncă. Pomii roditori, altoiți de el, și azi mai dau roade; stupină ca a lui, cu beciu în pământ, nu era prin prejur. Duhovnic vestit, era chemat până departe pentru spovedanie. Se păstrează catastihul lui de pomelnice, unde găsim nume de boieri și de delureni din multe sate ale județului Dâmbovița. Stricându-se biserica satului, zidită de tatăl său, preotul Iordache o preînoiește din pajiște cu din agonisita lui.

Mult îmi place mie această bisericuță! Inchipue-ți-o pe malul Dâmboviței, ocolită de anini cu frunză lucioasă, de sălcii cu ramuri plângătoare și de plopi cu frunză

albă, tremurătoare. E micșoară, dar armonios lucrată. N'are sânuri, dar are pridvor cu stâlpi țărănești, are acoperiș ca o șea cu strâșină largă pentru ploae, are turnuleț deasupra tinzii femeilor, și nu-i lipsesc nici stranele. Au împodobit-o cu zugrăveli zugrăvi din Târgoviște, cari pe perețele ctitorilor au zugrăvit chipul ctitorului celui nou, cu preoteasa lui și cu un nepot: „preotul Gheorghe sin popa Ion, preoteasa Sultana, Gheorghe nepotul“. Și acestea toate s'au săvârșit în anul mântuirii 1866.

Preotul Iordache era în culmea fericirii. Inoise casă Domnului, care îl dăruiește cu feciori și fete și cu îndestulare de avere. Feciorul lui cel mare, Grigore, este preot, ajutor al său, în sat; două fete ajung preotese, una în București și alta în Dâmbovicioara Titului; a treia fată, inimoasă ca și el, se căsătorește în Târgoviște. Cum zice la carte, în jurul mesei lui, ca niște ramuri tinere de maslini, ședeau fi și fete, gineri și nepoți.

Dar fericirea pământească este înșelătoare și scurtă este bucuria pe acest pământ. Nenorocirile încep să se țină lanț de preotul Iordache. Fiul lui cel mare, popa Grigore, cade iarna de pe puntea Dâmboviței și-și dă sfârșitul în brațele lui. Popa Dumitru din Dâmbovicioara ginerele lui, vestit prin cuminenie, moare în puterea vârstel († 1868). Și acum se mai știe bocetul popii Iordache la mormântul ginerelui său: „De ce n'am murit eu, părinte Dumitre, că eram bătrân și rămâneai sfinția ta să mă pomenești. S'a dus puterea mea, s'a veștejit floarea mândriei mele. Cum te înghite mormântul, cum rămâne biserica văduvă de tine, și copilașii fără părinte pe lume!“

Peste puțin timp îi moare și soția, preoteasa Sultana. Era într'o Duminică, în zori. Preotul Iordache își citea pravila în odae, iar preoteasa ieșise la vatră să-i pregătească apă caldă, căci liturghie fără pravilă și fără lăutoare, nu se închipuia. A mântuit preotul de cetit și de rugat și, când a ieșit, și-a găsit soția ghem lângă foc. Suferea de năduf și murise înecată de tuse. A lăsat-o moartă în casă și și-a văzut de sfânta liturghie.

Iar necazurile nu s'au isprăvit. Rămăsese singur; era bătrân. Lumea îl bănuia încă bogat. Și oameni răi erau destui pe atunci, cum sânt și azi, în părțile locului.—Să se știe că nu e casă mai înstărită prin jur care să

nu fie jefuită de hoți.—Pe popa Iordache de trei ori l-au călcat hoții. Rândul întâiu și rândul al doilea l-au lăsat cu viață, luându-i ce mai avea. Povestea el, bietul, că se repezeau cu cuțitele să-l taie, dar se opreau: „nu erau oameni prea răi, tată; m'am rugat de ei să nu-mi necinstească barba, și nu mi-au tăiat-o“. Dar a treia oară, răi cu totul au fost.

În noaptea după Sântămăria Mare din anul 1872, doisprezece inși mânjiți cu funingine au năvălit în casă peste popa Iordache, l-au legat și i-au cerut banii.

— Scoate banii, hoțule bătrân.

— Nu mai am, tată, credeți-mă; pe toți mi i-au luat alții ca voi. Câțiva lei mai am, la o fină.

— Hoțule, scoate banii.

Și l-au bătut, au scormonit casa, l-au dus legat la biserică, crezând că are bani piții acolo; l-au înțepat cu cuțitele; apoi, răii, au înroșit un clește în foc, l-au înfierat cu el pe piept, în cruce, și i-au tras limba din gură cu clestele înroșit. Fără simțire l-au lăsat, depărtându-se în întunecimea nopții, cea asemenea cu întunecul din sufletele lor.

Când l-au aflat sătenii, a doua zi, din băiguială și din semnele lui au înțeles că cere împărtașanie. Și-a venit un nepot, Stan dascălul, i-a cetit rugăciunile, iar el, preotul Iordache, cu mâna lui înțepată de cuțite, s'a cuminecat pentru cea din urmă oară. Pe fân și pe velințe, în nesimțire, l-au pus în car să-l ducă la spital, la Târgoviște. Dar pe drum, în dreptul Brăteștilor, și-a dat sfârșitul vrednicul preot Iordache. Cu jale l-au îngropat în satul lui, la altarul bisericii împodobite de el.

* * *

Cine, cine l-a omorât? Lumea și-a dat cu părerea asupra făptașilor, dar stăpânirii nu i-a arătat. Că stăpânirea, cum e stăpânirea noastră, nu cercetează cu temei pe hoți, și te lasă pe tine pe seama lor să-ți amărăscă viața, dacă i-ai reclamat. S'au mângâlat neamurile cu încredințarea că vor da ei, tâlharii, seamă în fața lui Dumnezeu.

Și-au trecut de atunci 58 de ani. Tâlharii au petrecut nevătămați pe pământ, ba care a murit, cu cinste a fost îngropat. Va mai fi trăind vreunul? Cine poate ști? Că doisprezece au fost.

Dar iată, în satul Bolovan, despărțit de Săvești numai prin apa Dâmboviței, zace

după, de multă vreme, bătrânul Leonte Niculae. Boala e grea, chinurile sânt neînchipuite, bătrânul își roagă moartea; copiii și nepoții, ca la țară, i-o doresc și ei. Satul întreg se întreabă de ce nu i se desface sufletul din legăturile șubrede ale trupului. Se vede că are vreun păcat greu pe suflet și nu vrea să-l mărturisească. Căci credința vie e la țară: cine-a făcut omor, nu poate să-și dea sufletul până nu-și mărturisește păcatul să-l știe și lumea, nu numai duhovnicul.

Și ajuns la capătul durerilor, în luna lui August din anul mântuirii 1930, Leonte Niculae își chiamă neamurile și cu grai răspicat mărturisește: „Să știți că eu am omorât pe popa Iordache. Eu i-am scos limba din gură cu cleștele înroșit“. Cei din juru-i rămân înmărmuriți, iar chinutul Leonte Niculae își dă duhul. Și iată cum satele din jur aflară cu îngrozire cine fuse cel mai crud între tâlharii ce-au ucis pe popa Iordache din Săvești.

* * *

Dumnezeu să-i miluiască pe tâlhari. Iar noi, pentru pomenirea lui popa Iordache, tipărim aici pisană bisericii lui din Săvești.

„Această sfântă și dumnezeiască biserică, ce să prăsnuește hramul Adormirii Maicii Domnului s'au început din temelie de preot Ioan și j[upân] Trandafir la anul 1809. Iar acum la anul 1866 s'au meremetisit învălișu, tencuitu și [s'au] zugrăvit cu cheltuiala preotului Gheorghe duh[ovnicul] și popa Ion, pentru pomenirea și iertarea păcatelor, în zile[le] sfinț[itului] mitropolit Nifon. Zugrăvi Luca Luculescu [și] Ioan Luculescu din Târgoviște. 1866, Iulie 2“.

Iar acum, în anul 1929, această bisericuță s'a prenoit iarăși cu multă pricepere de preotul Ion din Podurizii, care se sbate cu îndârjire să-i scoată și pământul cotropit de unii săteni.

Preotul NICULAE
de la biserică Boteanu

N. B. În anul 1810, satul Săvești avea 208 suflete, cu trei preoți, un diacon și un dascăl (A. R. Ms. 1457). În anul 1830 erau în Săvești cinci preoți și anume: Ioan, Dima, Iordache, Mateiu și Radu (Arh. Stat., Mitropolia, netrebnice, pachet 313). Pe o cruce la altarul bisericii: „Dima ereu † 1830“ Pe alta: „Stanca prezvitera † 1825“. Iar scriitorul acestor rânduri este strănepot după tată al preotului Iordache.

DISCURSUL

Înalt Preasfințitului Patriarh MIRON CRISTEA, ținut la Senat la discuția asupra Mesagiului Regal, în 29 Noembrie 1930.

I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea (Este primit cu aplauze): Vă rog, d-lor colegi, să nu anticipați creditul, pe care mi-l acordați, aplaudându-mă înainte, căci în aceste zile de criză economică și sufletească se poate întâmpla, ca să nu-l pot replăti sau răsplăti cu un discurs mai bun (Iaritate). Vă mulțumesc altcum de atențiune.

În timp de greutăți mari, biserică dă nădejdi mai bune.

D-le președinte și d-lor senatori. Mesajul regal amintește în lapidare, dar foarte importante cuvinte, și despre biserică. Majestatea Sa Regele nostru, Carol al II-lea, constată valoarea și importanța de acum și din tot trecutul neamului și al țării a sfinteii noastre biserici. Recunoscând această importanță, trage pentru noi o prea măgulitoare conclu-

ziune, indemnând pe toți să o *iubim* și să-i fim acestei biserici *recunoscători*.

De sigur, că astăzi preocupățiunile tuturor fruntașilor din toate țările lumii sunt îndreptate îndeosebi asupra nevoilor provocate de criza economică, care bântuie pretutindeni. Astfel, nu este mirare, că și parlamentarii noștri în prima linie sunt preocupați de modul, cum s'ar găsi căile și mijloacele de-a ieși din actuala sărăcie îngrijitoare, cum n'a mai cunoscut țara și neamul nostru poate din antice vremuri.

Cu toate acestea, d-lor, să-mi fie mie îngăduit, care sunt capul unei instituțiuni ideale, să fiu mulțumitor Majestății Sale Regelui, pentru că — pe lângă preocupările celelalte din frumosul său mesaj — nu dă uitării nici sfânta biserică, căci — oricât de mari ar fi azi grijile lumești — totuși nu este permis, ca în preocupățiunea de a delătura aceste greutăți

să mergem mereu cu ochii întinși numai la pământ, la cele trecătoare, căci ușor se poate întâmpla să pierdem firul idealismului, care și la bine și mai ales la rău, trebuie să fie ținta principalelor noastre nizuințe.

Ba mai mult, tocmai în zilele de frământare, de criză, de nevoi, de mizerie, de catastrofe sociale, tocmai atunci omul și omenirea are mai multă trebuință de mângâierea instituției divine, care este Biserica ; și nimeni nu are cuvinte și pilde mai pline de mângâiere, mai bune și mai convingătoare, decât Biserica noastră. Biserica creștină în cursul tuturor veacurilor mângâie, alină durerile și șterge lacrimile. Ea are o forță extraordinară de a face pe cei nevoiași, să-și întărească nădejdea în zile de mai bine. Și această alimentare a **răbdării** este în criză, în nevoie, în catastrofă, cel mai mare bine, pe care-l poate avea un om particular, un individ sau un popor întreg.

Omagiu M. S. Regelui.

Iată, dece Biserica se închină cu sentimente de cea mai adâncă loialitate în fața înțelepciunii Regelui nostru, care și în Mesajul Său a știut scoate în relief această importanță a instituției dumnezeiești, care este Biserica (aplauze).

Și de aceia, în numele episcopatului nostru ortodox, și în numele celor vre-o 13 milioane fii sufletești ai ei, cu adâncă smerenie, mă închin în fața Tronului și rog pe bunul Dumnezeu ca energia, înțelepciunea, buna pregătire sufletească, și tăria corporală, pe cari le are M. S. Regele, să I-le păstreze Dumnezeu.

Noi, Biserica, Il binecuvântăm, ca toate faptele Sale pentru propășirea neamului și-a țării să aibă zilnice succese și roade îmbelșugate pentru țara, în fruntea căreia stă. (Aplauze prelungite).

Ajutorul dela stat.

Majestatea Sa, în Mesajul Său, ne îndeamnă pe toți, să fim recunoscători sfintei Biserici. Vă întreb eu, cine sunt acei, cari trebuie să fie recunoscători Bisericii ?

De sigur aceia, cărora și Biserica le-a făcut bine în cursul veacurilor trecute și nu va înceta să le facă și azi și în viitor. Este țara, este neamul, sunt guvernele țării și toți fruntașii ; sunt toate instituțiile surori și toate organele de stat datoare cu această recunoștință și iubire.

Examinând, sub acest raport, bunăvoința guvernului de acum și a guvernelor din trecut, mai ales de după războiu, eu cu plăcere trebuie să o constat, că toate guvernele ultimului deceniu au arătat întotdeauna o deosebită solitudine către maica noastră Biserică. N'am fost lipsiți nici de sprijinul moral și mai ales nici de ajutorul material. Biserica noastră ortodoxă, înainte cu zece—doisprezece ani, avea în bugetul statului o sumuliță destul de modestă, căci modest și mai neînsemnat era întregul buget.

Dar suma, pe care guvernul țării o dă Bisericii noastre, de 12 ani încoace, an de an s'a sporit și azi se ridică la importanta sumă de 896.895.922 lei. Această sumă apare și mai mare, când ne gândim la greutatea financiară ale contribuabililor, cari jertfesc din sudoarea lor această importantă sumă și pentru trebuințele Bisericii noastre. Biserica este mulțumitoare guvernului pentru ajutoarele luate pentru ea în bugetul statului ; iar contribuabililor le doresc mai mult belșug în toate, ca să poată mai ușor plăti sarcinile publice.

Biserica progresează.

Acest ajutor înlesnește Biserica noastră, să inițieze o activitate atât sub raportul duhovnicesc, cât și în acela al gospodăriei mai evidentă, mai întezită, mai cu roade de cât în trecut.

Cu plăcere constat, că de un timp încoace numărul acelor preoți bine pregătiți ai bisericii noastre, cu zel apostolesc, cu îndemnuri de misionarism, s'a sporit într'un mod foarte îmbucurător. Intreaga țară, patriarhia noastră, este împărțită în sute de cercuri pastorale, unde preoții—pe lângă cele pur rituale—încep să propovăduiască cuvântul lui Dumnezeu, să adâncească sfintele Evanghelii. Săptămână de săptămână se țin pretutindeni cercuri pastorale pline de credincioși, cari ascultă din graiul preoților aceste frumoase propovăduiri, predici, conferințe, lecturi biblice cu explicarea lor, încât colbul a dispărut de mult de pe amvoanele bisericilor. Și în fruntea acestor misionari, mă mândresc, că Clerul din Capitală este în un număr însemnat la înălțimea sa.

Avem preoți, care desvoltă o activitate misionară duhovnicească de propovăduire a Evangheliei la așa nivel, încât pot să stea alături de preoții celor mai înaintate, mai bine situate și mai culte biserici de oriunde ; și nădăjduim, că bunul început se va spori

mereu, căci facultățile de teologie, academiile și seminariile, se silesc a da absolvenți tot mai bine pregătiți.

Pe de altă parte, de când — în anul 1925 — factorii hotărâtori, Coroana și parlamentul, au aprobat o nouă organizațiune a bisericii pe temelii autonome, mai ales eparhiile din vechiul regat au făcut progrese uriașe.

Înainte cu cinci ani, la centrele episcopești din vechiul regat, erau doi-trei funcționari, cu câteva alte slujbe laterale și cu niște plătuțe de câteva sute de lei lunar. De la sine se înțelege, că în astfel de împrejurări nici cei mai capabili nu puteau desvolta vr'o activitate mai remarcabilă.

Astăzi centrele eparhiale din vechiul regat, nouă câte sunt, sunt organizate cu cancelarii, cari au un număr suficient de funcționari pricepuți, isteți, relativ bine salariați, cari, au început a desvolta o mai simțită activitate pentru buna îndrumare a cercurilor pastorale, a misionarismului, a predicei, a numeroaselor reviste bisericești, a zidirii de biserici, precum și pe terenul administrativ și economic.

Sub raport economic și cei din vechiul regat, în câteva decenii, vom putea să producem un foarte mulțumitor progres, fără de-a impune, cum sunt în Ardeal sau în alte părți, dări de cult speciale pentru credincioși.

Bunul început de progres gospodăresc în vechiul regat, se bazează simplamente pe o administrație cinstită și extrem de corectă a sărăciei bisericești, pe care am moștenit-o.

Mai ales în București sunt zeci de parohii, care dintr'un venit anual de câteva zeci de mii de lei, astăzi și-au urcat veniturile la un milion până la două milioane lei, bani siguri. Licitatiia publică, aplicată la arendarea imobilelor, a urcat în multe cazuri venitele la sute de mii. D. ex. în un caz, dela 60.000 la 600.000 Lei și apoi la 1.200.000 Lei.

Un palat, pe care-l are o instituție bisericească și care mai înainte aducea un venit de 281.000 lei, astăzi aduce aproape șapte milioane, grație principiului de licitație, pe care o aplicăm cu toate greutățile inerente fiecărui început (aplauze prelungite).

Pe urma acestei gospodării autonome, s'a putut generaliza faptele *milei creștine*. Introducându-se în multe părți cheta milei creștinești, se fac — mai ales la Crăciun — însemnate daruri la săraci, orfani, văduve, nevoiași. În Arhiepiscopia Bucureștilor aceste fapte de ajutor creștinesc se ridică la 3—4 mi-

lioane anual, care mângâie și alină multe necazuri. Asupra exercitării pe toată linia a milei creștinești trebuie mereu stăruit, încât cu timpul să nu existe parohie, unde să nu se facă fapte de milă creștină.

Preoții și politica de partid.

Dar pe lângă aceste lucruri bune, domnilor senatori să-mi fie îngăduit, să scot la iveală și un mare rău, care bântue în biserica noastră. Acest rău este de natură cetățenească: Este prea marele angajament al preoților noștri, de sus până jos, în viața și în luptele partidelor noastre politice (aplauze prelungite).

Domnilor senatori. Preotul de sigur este un *cetățean* și încă un cetățean din șirul intelectualilor noștri. Ba, adesea ori, preotul este singurul îndrumător mai luminat, sub toate raporturile, în mijlocul cetățenilor și poporenților săi, respirați prin diferite sate și cătune, unde nu sunt alți intelectuali, dela care poporul desorientat să ia un sfat. Deci poate azi este încă prea de vreme să execuți ceia ce doresc mulți: Scoaterea totală a preoților din politică militantă. Aceasta ar putea avea în starea culturală de azi a poporului de urmăre o primejdie socială; adică desinteresarea preoților de chestiunile publice; și astfel s'ar putea întâmpla, ca poporul — lăsat de capul lui — să cadă pe-alocurea în ispitele internaționale ale unor agenți străini, destructivi, anarhici, fără suflet și legătură cu țara și neamul.

Eu personal ași dori să vie acel timp, când politica s'o facă un grup de oameni cu *pregătire specială*, căci politica e un complex de cunoștințe sociale, care cere timp și mijloace, ca să o știi mânu spre binele țării. Iară preoții, învățătorii, profesorii și mulți alții, să-și vadă de ocupațiile lor atât de importante pentru progresul obștesc. Și dacă vreunul din ei ar dovedi aptitudini extraordinare — acela — în mod excepțional — se va putea valida și pe acest teren, fără ca să ducă corpul întreg în lupte politice sterile, adeseori pătimașe. *Cel puțin în anumite terene* (bisericesc, școlar și militar) *de activitate publică ne trebuie o atmosferă pacinică și liniștită*. Preoții, învățătorii, profesorii, magistrații etc., neîngreșați în cadrele partidelor politice, poate tocmai în această stare de libertate personală ar putea da poporului și pe terenul politic

și social, povește și directive mai desinteresate, mai bune.

Dar și până la timpuri mai bune, un lucru trebuie să facem. Preotul are astăzi și dreptul și datoria, să aibă convingerile sale politice asupra tuturor nevoilor vieții noastre sociale. Cred, că are și dreptul să activeze în aceste direcțiuni, povătuindu-și, în conformitate cu convingerile sale naționale, politice și sociale, pe cetățenii și pe credincioșii, cari-i cer sfatul, sau pe cari-i stăpânește ca preot. Dar — în exercitarea acestui drept cetățenesc — preotului nu-i este permis să depășească cercul hotărât și clar al învățăturilor lui Christos și al caracterului său de părinte a tuturor credincioșilor săi și nu numai a celor de-o nuanță politică cu el. (Aplauze generale prelungite). Preotului nu-i este permis, să se pună în fruntea agitațiunilor electorale; preotului nu-i este permis, să ațâțe patimile sau să alimenteze iritațiile temperamentului nostru latin, care în luptele electorale uneori degenerază în patimi regretabile și foarte păgubitoare pentru viața satelor, unde se încuibă apoi vrajba și certele fără sfârșit. Preotul trebuie să rămâie arbitru cu autoritate pentru toți; preotul trebuie să fie deopotrivă stimat și de unii și de alții (aplauze prelungite); preotul trebuie, în luptele politice de partid, să aibă tăria de caracter să spună soțului său politic: „Aici mergi prea departe; eu nu te pot urma” chiar și pentru cazul, când face parte din partidul respectiv. Preotul, și în luptele și în frământările noastre politice, trebuie să îndemne la calmitate, la iertare, la ocolirea patimilor, la închiegare, nu la învrăjpire; doar e solul firesc al „păcii și buneii-învoiri”.

Vă rog, să nu fie cu supărare, dacă fac partidelor politice o observare. De 12 ani, de când am onoare să fiu pe scunul de mitropolit primat și mai târziu de patriarh, am constatat, că: Toate partidele fără deosebire, precum din alte părți așa și cele de la noi, în luptele lor fac și anumite greșeli, emaneate mai mult din interesul de partid și nu din cel obștesc.

Poate la noi și mai mult ca aiurea.

Și fără partide — în epoca democrației — nu se pot conduce țările.

Viața parlamentară și viața de stat de sigur emanează din voința poporului și de la puterea Coroanei. În țările bine normate, cu viață parlamentară veche, se și perindează într'un chip firesc partidele unul după altul. De

aceia și au convenită răbdare în sistemul acestei rotațiuni.

Rolul de căpetenie a unui partid de opoziție este de sigur: critica desinteresată a acțiunilor celor dela guvern, ca ele să fie spre binele țării. În această privință orice partid politic de opoziție, prin faptul că este departe de putere, departe de „sacul cu grăunțe”, departe de ispitele puterii și mai departe și de putința de a cădea în greșeli, stă pe un punct de vedere, pe un pedestal mai simpatic, mai ideal, care prinde mai ușor în opinia publică. Este și lucru firesc: Cine este la putere și lucrează, acela și greșește; și cu cât lucrează mai mult, fie și cu cele mai bune intențiuni, adese ori face și anumite greșeli. Deci se uzează. Datoria opoziției este, ca să critice și să împiedice alunecări în direcțiunea ispitelor, și a intereselor lăaturalnice, cari stingheresc binele obștesc,

Dar adeseori partidele de opoziție și atunci, când — încă n'a sosit vremea ca să facă socoteala greșelilor celor dela guvern, — caută să împiedice carul guvernului a ieși din greutate, din nămol: caută să puie bețe în roatele acțiunilor guvernelor, ca să nu poată face ceea ce este bine. (Aplauze prelungite).

Aci — după părerea mea — nu este permis preotului, nu este permis Bisericii și clerului, ca să vie în ajutor partidelor de opoziție. Clerul, Biserica, preoții noștri, n'au să slujească — ca țintă — partidelor politice. Clerul n'are îndatorirea, să pună și el bețe în roate guvernelor, ca să nu poată face un bine. *Clerul are să slujească nu partidele politice, ci țara...*, (Vii aplauze îndelung prelungite).

..... *Țara și Coroana.* (Apl. prelungite).

Și atunci, preotul după părerea mea, orice guvern ar fi la stăpânire, orice guvern ar fi la cârmă, *are datoria să-i dea ajutor.* Biserica n'are nici să pună, nici să depună guvernele. Guvernele le pun factorii hotărători: Coroana și națiunea. Și — dacă un guvern instituit de acești doi factori are caracter național, dinastic și creștin — orice preot, de orice nuanță politică, este dator să-i deie mână de ajutor, ca să poată face bine azi și nu mâine; iar a-l împiedica în asta, este nepatriotic și mai ales necreștinesc. Astfel procedând clerul, luptele politice s'ar mai domoli, mai ales la sate și viața publică ar avea un aspect mai civilizat.

Țara are interes și are dreptul, oricine ar fi la guvern, să ceară și să primească ajutorul tuturor instituțiilor publice, ca să poată face maximum de bine, căci dacă îl împiedică, face rău, nu numai celor dela guvern, ci întârzie binele și face stricăciune neamului, țării, pe care în tot momentul trebuie să o ajute. (Aplauze).

Deci — și până când se va schimba această situațiune a clerului nostru, care are mulți preoți cu mentalitatea aceasta greșită — eu fac apel călduros către toți conducătorii partidelor, ca să nu împingă pe preoții-aderenți politici în șirul prim al luptelor și patimilor politice; iar atunci, când preotul dela sine nu și-ar găsi directiva, care i-o indică în viața socială și politică cuvântul Evangheliei, iar nu patima de partid, prietenii să-i spună chiar și dacă ar fi în partid: Părinte, fii atent până unde mergi în luptele politice! El trebuie să-și păstreze demnitatea sa de arbitru, de slujitor al altarului, căci pe el trebuie să-l conducă, nu numai scopurile imediate de partid, ci și Evanghelia lui Christos, ca să fie vrednic de a se numi și pe viitor *Părinte al tuturor* fiilor sufletești, oricărui partid ar aparține. (Aplauze).

Biserica ortodoxă este nedreptățită în privința ajutorului dela stat.

Un alt necaz, pe care sfânta noastră Biserică îl are, este sub raportul material al ajutorului, pe care țara noastră cu destulă greutate îl dă cultelor din vistieria țării.

Veți fi foarte surprinși, mulți din Dvs., cari nu v'ați ocupat mai de aproape de chestiunile bisericești, de datele statistice ce voui spune.

Biserica noastră ortodoxă are aproape 13 milioane de credincioși (12.638.081) sau 73/4 procente din totalitatea cetățenilor țării. Biserica noastră este aceea, care are mândria de a fi dat pe tot timpul vechiului regat, pe stâlpii, pe mucenicii, pe umărul cărora zace existența însăși a statului nostru, căci credincioșii ei erau — în vechiul regat — identici cu cetățenii țării.

În România întregită avem — pe lângă ortodoxi — și foarte mulți minoritari, și foarte mulți fii și cetățeni ai țării noastre de altă religie și de alt neam. Nu trag de loc la îndoială, că și cetățenii noștri minoritari, chiar și acei cari vor mai fi având vederi extreme, cu timpul se vor convinge, că patria

română este o mamă bună pentru toți; că în țara noastră își pot cultiva mai ales limba și credința, cultura, datinele și obiceiurile lor fără nici o restricțiune, și mâine-poimâine vom ajunge acea stare ideală, ca toți cetățenii țării, de orice neam, se vor indentifica cu aspirațiunile din viitor ale acestui neam și ale acestei țări românești.

Dar, dacă ne gândim la trecut și dacă ne punem întrebarea, că țara românească întreagă cine a făcut-o? Eu mă mândresc a putea răspunde: Că au făcut-o credincioșii bisericii noastre ortodoxe, căci ei erau și aproape totalitatea cetățenilor țării. Și dacă ar fi să facem o statistică confesională asupra mucenicilor dela Mărășești și din războiul de întregire, eu dau rămășag, că — cu foarte puține excepțiuni — aproape toți mucenicii-eroi au fost nu numai cetățeni ai României vechi, ci și fii ai bisericii noastre ortodoxe (aplauze).

Astfel ar fi oarecum logic și prea firesc, ca atunci — când maica noastră comună, țara noastră, România — își împarte bunătățile din vistieria sa diferitelor culte, biserica ortodoxă să primească partea leului, sau — dacă nu mai mult ca alții — cel puțin o parte egală și mulțumitoare. Cu toate acestea, d-lor senatori, nu este așa.

Rog pe d-l ministru și de culte Costăchescu, să nu creadă, că eu atribui guvernului actual această nedreptate. Au făcut-o consiliul dirigent al Ardealului și au menținut-o de 12 ani toate guvernele centrale de după război până azi. Și au menținut-o, — eu cred — nu din vre-o rea voință, ci din nebagare de seamă, căci noi avem și în viața de stat o greșală mare — pe care, în treacăt și părintele senator Basarab a amintit-o ieri. Anume legiferăm din seamă afară prea mult. Avem atâta droaie de legi — încât nu știu dacă un avocat se mai poate orienta în acest labirint infint de legi, care se fac, durere, deseori și cu mare grabă. Și din motivul acesta, o mulțime de legi, făcute în grabă, sunt — nu zic imperfecte, căci nici un lucru omenesc nu este perfect, ci sunt nesuficient studiate și mai ales nu sunt făcute la noi pe bază de date statistice; și statistică *este sufletul unei norme, chie-mate a face dreptate socială.*

N'ai statistica la bază, dibuești în întunec. Intocmai se procedează fără date suficiente și fără cunoașterea exactă a tuturor împrejurărilor și la rezolvarea altor chestiuni importante. Și din motivul acesta a fost posi-

bilă nedreptatea, ce se face Bisericii noastre cu privire la quantumul ajutorului de stat, ce ni se dă, și care e mai mic decât a celorlalte culte creștine. A mai menține aceasta, ar fi în adevăr inexplicabil, ba după părerea mea ar fi o greșeală strigătoare la cer.

Găsim oarecum scuză guvernelor trecute, căci—făcute de noi atente asupra acestei nedreptăți și inzistând mereu asupra ei—au avut buna intențiune de a o îndrepta.

În legea cultelor, făcută în 1927, art. 31 spune în rezumat așa: „Statul român va da ajutor material tuturor cultelor recunoscute din țară, în proporția *numărului sufletelor lor*, față de totalitatea cetățenilor din țară, și în proporția *trebuințelor constatate* și a *averilor* de care cultele respective dispun”. Dar, dureri, legea aceasta din 1927 nu s'a executat nici până astăzi.

Și atunci, care este rezultatul? Rezultatul este, că Biserica noastră ortodoxă, sub raportul ajutorului dela stat, este pusă pe treapta cea mai inferioară față de toate cultele minoritare, inferioară chiar față de ajutorul, ce în proporție se da Mahomedanilor din Dobrogea.

Aceasta este faptul și adevărul.

Ajutorul în proporția numărului de credincioși.

Dacă luăm cele 896 milioane, cât dă Țara din vistieria sa, ca ajutor Bisericii ortodoxe pe 1930, cade pe cap, pe suflet de ortodox, o sumă de 70.07 lei.

Iar pe un cap sau suflet greco-catolic cade după ajutorul dat lor 99.64, aproape 100 lei; deci o diferență de aproape 30 lei de cap.

La Romano-Catolicii—Unguri și Germani—cade pe suflet 60.94.

La Reformații-Unguri din Ardeal revine de cap, nu 70 lei ca la noi, ci 105.56.

La Unitarii-Unguri, cari au și ei o episcopie, singura episcopie unitară din toată lumea, chiar 164.21 de cap.

La Sașii-Luterani se vin 62.11 de cap.

Până și Musulmanii au 101.59.

D-l Iosif Sandor: În România încă nu avem statistică, astfel că nu ne putem baza pe aceste declarațiuni. Abia acum se face o statistică.

I. P. S. S. Inaltul Patriarh Dr. Miron Cristea: Orice statistică s'ar face, ortodoxii rămân nedreptățiți.

Deci, domnilor, drept consecință a acestei

situațiuni trebuie să constatăm, că frații noștri greco-catolici au cu 39.538.186 lei în proporție, mai mult ca noi.

Reformații au cu 23.209.926 mai mult ca noi.

Unitarii au cu 6.704.609 mai mult ca noi.

Chiar și Musulmanii în proporție au cu 4.878.099 mai mult.

Dreptate: pentru pace și frăție.

Să-mi dați voie o paranteză. Biserica noastră ortodoxă este cea mai tolerantă Biserică din toată lumea, cea ce uneori poate deveni o slăbiciune, anume în fața intoleranței celorlalte culte mai agresive, cu care trăești împreună. Tocmai, consecvent acestui principiu rog pe colegii mei, care sunt aci: Romano-catolici, greco-catolici, reformați, ori cum vor mai fi, să nu creadă, că eu vorbesc și înșir aceste date din oarecare spirit de intoleranță, sau din invidie, că ei au mai mult decât noi, sau, Doamne ferește, din ură confesională.

Trecutul meu de patruzeci și atâtea de ani în viața obștească, este o dovadă, că am știut întotdeauna să fiu în bune relațiuni cu confesionalii și cu coreligionarii din țara, în care am trăit. Nu aceasta mă determină să fac și să scot la iveală aceste date, ci *datoria mea de părinte sufletesc al celor treisprezece milioane de ortodoxi și simțul meu de cetățenească dreptate.*

Eu simțesc, că această inegalitate, această disproporțiune a introdus, mai ales în sufletul clerului meu, o nemulțumire care cloconte în chip justificat, care fierbe și de care sunt îngrijorat, ca nu cumva să treacă dela ei și în sufletele credincioșilor mei, cari sunt treisprezece milioane, să producă în chip firesc o nemulțumire, o frământare sufletească, care mâine poimâine să erumpă, Doamne ferește, într'o luptă confesională.

Țara noastră la doisprezece ani după întregirea ei de toate are lipsă, dar nu are lipsă de conflicte confesionale, ci de pace frățească și de armonioasa conlucrare a tuturor fiilor ei întru consolidarea ei (aplauze). Și să ne ferească Dumnezeu de aceste lupte confesionale dintre frați, cari sunt cele mai dureroase, cele mai rele, care în trecut au dus la alte popoare — ce-i drept pentru innăbușirea conștiinței lor religioase — la războiul de șapte ani și la războiul de treizeci de ani, interminabile, care ruinează și un neam și o țară.

Principiul, care mă călăuzește este acesta : Precum ne vedeți aci, suntem pe băncile prelaților un mozaic de ierarhi ai tuturor confesiunilor ; suntem toți fiii aceiași maice comune ; mama noastră bună și comună este patria noastră, România. (Aplauze puternice).

Și atunci guvernul acestei mame comune are sfânta datorie patriotică, ca între noi, înire fiii ei, să *mențină echilibrul cuvenit, să ne împartă ajutorul cu măsura egală, să nu trateze pe unul mai bine decât pe celalt, căci rezultatul este nedreptatea între frați, care este dureroasă și păgubitoare nu numai pentru ei, ci și pentru pacea din casa mamei, din familia întregă.*

Acesta este motivul, care mă îndeamnă pe mine să cer rectificarea acestor sume.

P. S. S. Iuliu, episcopul Greco-catolic român al Gherlei : Pentru aceia, atunci ar fi de lipsă și de datorință, ca și din partea noastră să se spună un cuvânt lămuritor.

Ortodoxii tributari cultelor minoritare.

I. P. Sf. Sa Dr. Miron Cristea, Patriarhul României : Domnilor senatori. Datele de mai sus, statistice, sunt făcute fără considerare la ortodoxii din Bucovina. Ei sunt 800.000 suflete, cel puțin. Biserica ortodoxă deacolo, având avere proprie, nu este luată în bugetul țării cu nici un ban. Și în fosta Ungarie Romano-Catolicii cu averi proprii enorme nu erau ajutați de statul ungar, hiper-catolic, decât foarte puțin. Statul român însă i-a luat în cărcă bugetului său, fără a considera enormele lor averi proprii. I-a tratat mai bine, ca pe Bucovinenii Români. Ce-i drept Catolicilor li s'au expropiat multe pământuri și păduri ; dar au primit în schimb rentă de stat de sute milioane, pe când la ortodoxi statul nu le-a dat pentru fondul general al patriarhiei nou înființate până acum nimic, deși deține gratis încă mari averi mână-stirești.

Dacă la calculul statistic adăogăm și pe Bucovineni, vine pe cap de ortodox nu 70.07 lei, ci numai vreo 60 lei. Acești lei îi plătesc de cap pentru culte și Bucovinenii în impozite. Astfel cu aceste sume rezultate din Bucovina și cu diferența dela 60 lei până la 99, 105.56, 164.21, 101.59 etc. cetățenii ortodoxi devin tributarii cultelor minoritare. Așa ceva nu se mai poate tolera.

Disproporția în numărul eparhiilor.

Această situațiune nedreaptă dăinuește, după toate datele, pe toată linia în întreaga organizația cultelor. Noi suntem aproape 13 milioane de ortodoxi. Noi avem o împărțire în 18 eparhii. Și fiindcă părintele coleg Hossu m'a întrerupt, să fac o comparație între biserica Frăției sale și noi.

Greco-catolicii sunt în Ardeal, după datele statistice, circa 1.3000.000. Acești un milion trei sute mii au 5 eparhii cu 5 organizații eparhiale centrale, cu vlădică, vicari, câte 6 canonici, referenți, funcționari, etc.

P. S. S. Iuliu Hossu, Episcopul Greco-catolic român al Gherlei : Înalt Prea Sfinte, până astăzi avem organizate 4 eparhii, și acum a rămas să fie organizată aceia complectată prin concordat.

I. P. S. S. Dr. Miron Cristea, Patriarhul României : Hai să zicem, că aveți deocamdată numai 4 eparhii.

P. S. S. Iuliu Hossu, Episcopul Greco-catolic român al Gherlei : Avem 5.

I. P. S. S. Dr. Miron Cristea, Patriarhul României : Vasăzică 5? La un milion trei sute mii credincioși aveți 5 eparhii. Aplicând această proporție la noi, care avem 18 eparhii, ar trebui să avem, nici mai mult, nici mai puțin, decât **50 de eparhii**. Deci, **încă 32**, ca să fim egali cu greco-catolicii ; și acestea toate ar trebui să fie ajutate din vistieria țării, în mod proporțional (aplauze). Chiar — dacă ar fi numai 4 eparhii, și atunci ortodoxii — după aceeași proporție — ar trebui să mai aibă încă 22 episcopii noi.

Așa-i și cu celelalte culte minoritare.

Acum vă întreb eu : Știți, care este scâdereă extraordinară a acestei situațiuni? Eu mă duc cu un plug la câmp, în ogorul întelenit. Minoritarul cultului neortodox, când eu ies cu un plug, el iese cu 4—5 pluguri, și la sfârșitul zilei — examinând isprava — este firesc, că eu am arat o mică postată, pe când celălalt de cinci ori mai mult.

Este acest lucru în interesul acestei țări, în interesul neamului și al viitorului lui, ca eu care formez, cu marea majoritate a credincioșilor mei și marea majoritate a acestui neam=3/4 a lui, deci sunt și cel mai puternic stâlp al țării, chiar eu să fiu împiedicat de a merge cu aceeași pași înainte? Unde este aci logica?

Dacă ne comparăm cu frații romano-cato-

lici, disproporția e și mai mare. De ex.: Eparhia catolică dela Satu-Mare, are abia 40—45 de parohii; iar noi avem zeci de protopopiate, cari au credincioși mult mai numeroși. Chiar și acum — când după Concordat li se adaogă credincioși din episcopia Romano-catolică dela Oradea — și tot rămâne mică, mai mică decât multe protopopiate ortodoxe. Chiar se fie cât 2 protopopiate ortodoxe de mare, aceste au dela stat — la centru — un ajutor de cel mult lunar 6 — 8000 lei, pe când episcopia Romano-Catolică beneficiază pentru organizația sa centrală multe milioane la an, ca să agite prin foaia sa eparhială contra statului român cu o îndrăsneală fără părechie. În comparație cu Romano-Catolicii, noi ortodoxii ar trebui să avem cel puțin 65 episcopii; deci încă 47 episcopii noi, susținute de stat.

Greco-catolicii au 28 canonici, cari se pot asemăna cu consilierii referenți dela ortodoxi. Se mai proiectează încă 6 pentru episcopia dela Baia-măre. Mai au la Blaj 2 directori cu aceeași plată. Deci 36 inși.

Romano-catolicii au 16 canonici (Timișoara și Alba Iulia) cu plată dela stat: 4 la București, 8 la Oradea, 6 la Satu-mare cu plată din patrimoniul sacru, care însă n'are venituri suficiente, încât tot statul va întregi. Venitele patrimoniului se folosesc spre alte scopuri, în loc să se verse în el.

În același timp noi avem în 18 eparhii câte 3 referenți, de tot 54+1+3 (la Sibiu) + 5 la patriarhie = 64. În proporție noi ar trebui să avem cel puțin 300 referenți.

Mai e o nedreptate: canonicii și referenții uniților au cu vr'o 3 milioane plata mai mare, ca toți referenții ortodoxi *).

Vă întreb eu, cum va merge în slujba sa protopopul meu, schiopătând în necazurile lui cu câteva mii de lei pe lună, când ceilalți au o organizațiune episcopală la acelaș număr de credincioși cu funcționari și cu ajutor de milioane din vistieria țării (aplauze prelungite).

Opinia publică așteaptă tocmai dela mine și dela Biserica mea, care este organizată în Patriarhat, ca să mergem cu automobilul, cu avânturi de locomotiune modernă, înainte, în împlinirea grelei noastre misiuni duhovnicești;

*) NOTĂ. — După dreptul bisericesc romano-catolic, post de canonic se poate înființa numai acolo, unde biserica are mijloace proprii pentru susținerea titularului. Canonicii vestii catolici spun, că nici nu-s absolut necesari. N'au atribuții aproape de loc. Sunt eparhii în țări apusene, cari n'au canonici. Și la noi nu-s, la Iași. Ar putea fi și numai onorari dintră profesori, preoți, etc.

dar — dacă ne lipsesc mijloacele proporționale — cum să poți face asta?

Eu, domnilor senatori, ca Arhiepiscop al primei Episcopii a Bucureștilor, am vre-o două milioane și 1/2 de credincioși. Dacă ași avea aceeaș organizațiune sau aceleași beneficii sub acest raport ca minoritarii, ar trebui ca pe teritoriul meu să am încă cel puțin vr'o zece Episcopii. Și atunci cu zece Episcopii, cu zece rânduri de funcționari, ce ai putea face? Minuni. Dar, pe când eu conduc cu această organizațiune milioane de credincioși, altul conduce aproape cu aceeași organizațiune, sau poate cu una mai bună decât a mea, abia câteva zeci de mii eparhioți. Iată ce disproporție uimitoare și aci, care cu glas tare cere dreptate, căci — dacă nu va face guvernul dreptate și echilibru între noi — unde vom merge? Ajungem desigur la nemulțumiri supărătoare și continue.

Disproporția în protopopiate.

Să trecem la celelalte organizațiuni, care urmează după eparhii.

Noi ortodoxii avem **230 de protopopiate** în toată Patriarhia. Frații noștri greco-catolici au 78. Dacă aplicăm cheia domniilor lor la Biserica noastră, ar trebui ca noi să avem *780 de protopopiate*, vasăzică încă cu *550 mai mult*. Iară, dacă am aplica cheia noastră la greco-catolici, ei ar trebui să aibă numai 23 protopopi. Iar dacă aplicăm proporția aceasta față de romano-catolici sau de ceilalți, de sigur tot noi suntem păgubiți.

D-I Elemer Gyarfás: Dar nu primesc toți ajutor Inalt Prea Sfințite. Din 15 protopopi numai 8 primesc ajutor.

I. P. S. S. Miron Arhiepiscop al Bucureștilor și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al României: Această se poate! Ori cum ar fi, tot noi rămânem în urmă, căci disproporția e prea mare în defavorul nostru, față de totalitatea minoritarilor. D-v. mai aveți mari averi proprii. Toate bisericile minoritare au averi mari.

Dar să mai spicuim câteva date. Să luăm d. ex. pe Ungurii unitarieni dela Cluj. Unitarienii sunt 71.294 și au episcop cu ajutor dela stat cu peste 164 lei de cap.

În consecință la 700.000 suflete, eu — ca ortodox — ar trebui să am *zece* episcopi; la 7 milioane suflete 100 episcopii; iar la 13 milioane ar trebui să am aproape 200 de episcopii, ca să fiu la fel cu acești minoritari.

Disproporția la parohii.

Să trec la parohii.

Și aici tot rău stăm! Preoți ortodoxi sunt în țara noastră 7266, adică un preot pentru 1739 de suflete.

La Romano-catolici, cari urmează îndată după noi—după datele lor—e un preot la 1240.

Frații greco-catolici au un preot la 800 suflete. Anual se fac la Uniți încă 10 parohii. Una în un an a primit în calcul mediu cam 20.000 Lei dela stat. La ortodoxi, în proporție ar trebui la an 100 parohii noi. Totuși s'au creat numai câte 40 și în același timp cu o medie numai de 12.000 Lei pentru una.

P. S. S. Iuliu Hossu, episcop al Gherlei: Înalt Prea Sfințite, toată organizația Bisericii românești s'a făcut pe sub mână în acești 13 ani după unire? Or am intrat cu această organizare eluptată, în lupta grea, sub stăpânirea streină? Patru episcopii, protopopiatele, parohiile, de 13 ani noi n'am mai înființat nici un protopopiat. Parohii s'au înființat, însă în toate cazurile au fost examinate de ministerul cultelor și aprobate după lipsurile reale. Nici o parohie nu s'a organizat pe subt mână.

Nu intrerup mai mult, într-un cât voi lua cuvântul mai târziu, dar pentru lămurirea Onoratului Senat, spun că cu această organizațiune noi am intrat în România întregită. Noi nu vă acuzăm. (Intreruperi).

I. P. S. S. Patriarh Miron Cristea: N'am decât cuvinte de laudă sinceră la adresa acelor confesiuni, care își sporesc parohiile. N'ași avea nimic, ca să vorbesc într-o figură exagerată, n'ași avea nimic, ca fiecare paroh să-și aibă și o eparhie, dacă vrea. Un lucru însă cer. Să se susțină din propriile ei mijloace. Iar — când se dă, se cere ajutorul statului — drept și dator este, ca acest stat să împartă cultelor ajutorul în proporție egală, după legile pe care le are. Cu mijloace proprii — în măsura hărniciei și a treburilor—are fiecare biserică dreptul în viața sa bisericească internă, să și-o întărească și să o desvolte cum vrea în cadrul legilor existente.

Să continuăm datele.

Sașii-evangelici au un preot la 914 suflete.

Ungurii-Reformați au un preot la 751 de suflete.

Ungurii-unitariani au un preot la 630 suflete.

Mahomedanii au un muftiu la 520 de suflete.

Dacă mai adăugem la minoritarii aceștia și

la confesiunile neortodoxe și pe rabini cu cel puțin 400 inși — minoritarii au peste 4000 „preoți“, deși sunt numai $\frac{1}{4}$ din populația țării.

Dr. I. Niemirower șef rabin: Noi ar trebui să avem mai mult de 10 milioane în buget (Ilaritate).

P. S. S. Episcopul Lucian Triteanu: D-voastră aveți bani destui.

Dr. I. Niemirower, șef rabin: Nu avem.

I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea: În această proporție noi ortodoxii, — în loc de 7226-7400 de preoți — ar trebui să avem 12.000. Deci încă peste 4500 preoți.

Vă întreb eu: Este aceasta just, ca eu cu lucrători puțini să intru în via Domnului și cu ajutor dela stat neînsemnat? Ce a greșit Biserica noastră dominantă și fiii ei sufletești în această țară iubită, România, ca să fie tratată mai rău decât Mahomedanii?

Și atunci, în numele meu și în numele episcopatului nostru și în numele celor 13 milioane credincioși, rog pe înaltul nostru guvern de acum, ca să caute a face urgentă dreptate între confesiuni, împărțind ajutorul din vistieria țării așa după cum prescrie art. 31 din legea cultelor, căci — dacă am adus o lege și nu o respectăm — ce folos să mai aducem legi? Am deveni de prisos cu totul, cu parlament cu tot.

Și aceasta este o nevoie nu numai de pace profesională, ci și de pace internă, care este o garanție a liniștei din țară.

Eu nu vreau să fac imputări guvernului. Recunosc — ceea ce zicea și părintele Hossu — că înalții noștri guvernanți au ajutat cultele, așa cum erau. Dar era o fatalitate, că noi, cei din Vechiul Regat, nu eram organizați. Și acum vă întreb: În România întregită, este interesul statului, ca biserica sa dominantă să se mențină așa, într-o situațiune imposibilă până la sfârșitul veacurilor? Nu! Este necesar, și noi o cerem cu toată insistența, **ca să se facă dreptate.**

P. S. S. Hossu, episcop de Gherla: Foarte bine, foarte bine (Aplauze).

Minoritarii să fie recunoscători țării pentru aceste favoruri.

I. P. S. S. Miron, Patriarhul României: Iertați-mă domnilor și dați-mi voe, să trag din această nedreaptă și nejustă situație și o învățătură. În tot răul este și un bine. Rea este situațiunea pentru biserica ortodoxă, care

este cu ajutorul proporțional dela stat pe treapta cea mai inferioară, sub Mahomedani. Este un rău mare și eu cer schimbarea lucrurilor. Am însă și un moment de bucurie. Am anume bucuria să constat, că în țara românească minoritarii și cultele neortodoxe se bucură de un tratament extraordinar de favorabil. (Aplauze prelungite).

Aceasta este o dovadă și de mărinimie, de înțelepciunea, de dragostea extraordinară a cârmuitorilor țării față de noii noștri cetățeni, de la care așteptăm să recunoască acest lucru și când au vre-o nevoie, să vie cu ea aici la noi, la casa și a lor, care lor le oferă mai multe bunătăți decât fiilor bisericii dominante. Să nu mai meargă deci pe la Liga Națiunilor cu toate nimicurile. (Aplauze).

Cât eram eu Episcop în țara ungurească, întreaga noastră organizație bisericească centrală, episcopia mea, avea 19.800 coroane ajutor anual; și acela pe cinci ani de zile ni s'a detras. Vedeți — făcând o comparație

— nu vreau să reinviez trecutul; să lăsăm trecutul, și acum să căutăm să fim frați; dar totuși este interesant să se știe, cum am fost noi tratați de Unguri și cum sunt ei tratați de noi. Iar azi la Români rămași în Ungaria încearcă să introducă limba maghiară în liturgie, să le facă o episcopie ortodoxă-maghiară. Eu găsesc necesar a constata, că suma ajutorului de stat cade în defavorul nostru, în nădejdea că minoritarii vor căuta de acum înainte să se alipească cu atât mai cu drag de țara aceasta, care pe proprii și vechii ei fii îi neglijează, ca să-i mulțumească pe cei mai de curând veniți. (Aplauze puternice),

În speranța, că onoratul nostru guvern, orice greutate va întâmpina, totuș se va simți dator să restabilească cât mai curând acest echilibru între confesiuni, dând ajutor din vistieria țării în proporția, în care dispune legea cultelor, declar, că voiu vota proiectul de răspuns la mesajul Tronului. (Aplauze prelungite).

EMMANUEL

(Mateiu I-23 – Isaia VII-14).

În ritmul cadentat al timpului, ce ne poartă 'nainte, fără de vrerea noastră, o nouă pauză își așterne tăcerea ei, curmând firul plinirii cumplitei porunci: Întru sudoarea ființii tale îți vei agonisi pâinea ta! Puhoiului nesfârșit de griji, de nevoi, de suferințe, ce se pare că ne-au copleșit zi de zi, sfânta noastră Biserică pune stăvilă și oprire, vestind tuturor: Christos se naște, măriți-l! Christos din ceruri: întâmpinați-l!

Solirea aceasta, care a făcut bucuria generațiilor a 19 veacuri de creștinism, pare că răsună mai încet în inimile noastre... „Răscumpărați vremea, căci zilele grele sunt!“ (Efeseni V-16): iată ce ne-a umplut sufletele de obidă. Ori, dacă mai arde inima în noi la chemarea solemnă a sfintei noastre biserici, înclinăm a pune deoparte cele principale ale sărbătorii, făcând din ea numai fusul din care depănăm firul nesfârșit al părerilor de rău după niște vremuri mai bune, ce au apus pentru totdeauna: vremurile duioase și pline de poezie ale copilăriei, când zburdam între vis și viață, fără să atingem, par'că, acest pământ al nevoilor și al suferințelor.

Ba încă suntem ispititiți a crede, chiar, că

și glasul sfintei noastre biserici, răsună cu mai puțină tărie astăzi, înăbușit, în parte și el, de îngrijorările și frământăturile acestor timpuri grele, în deosebi, ce au obosit și sufletele noastre.

Păreră! Căci de-ar fi numai gândul că am înaintat cu încă un pas spre Nemărginire și tot ar trebui să ne părem nouă înșine mai bătrâni decât odinioară; și de-am socoti numai simțămintele noi ce-au înflorit pe 'ntinsul câmp al vieții noastre sufletești — numai nădejile și bucuriile ce-am numărat ori, dimpotrivă, încercările și durerile ce ne-au cernit sufletele timp de un an — tot ne am părea nouă înșine mai schimbați față de cei de anul trecut.

Toate se prefac, toate îmbătrânesc ori se pierd, toate, ca noi toți; dar Biserica, rămâne vecinic tânără și neschimbată: „slăvită, neavând întinăciune sau zbârcitură, ori altceva de acest fel, ci sfântă și fără de prihană“ (sf. Efeseni V-27). Căci capulei, Christos „este acelaș eri și azi și în vecinicie!“ (Evrei 13-8).

Iar învățătura ei e „râul și apa vieții, limpede cum e cleștarul, care izvorăște din tronul lui Dumnezeu și al Mielului“ (Apocalipsa XXII-a) și veșnic adapă pe cei însetați.

Așa dar, dacă dela Ea nu-mai simțim aceeași lumină și aceeași veselie, e din pricină că nu mai are unde le reflecta: sufletele noastre încep să se lase învăluite de crepusculul opac...

Dar, decât îndoiala, mai bine necredință; și decât amurgul, mai bine noapte adâncă!

* * *

Noapte! Ea ne amintește cea mai sfântă și cea mai binecuvântată dintre nopți. „Vă farmecă noaptea care aduce odihnă atâtor trupuri și suflete oboseite; care curmă durerea atâtor nenorociți; noapte, în care nu mai sunt orfani, oropsiți, victime, fiindcă ea aruncă asupra lipsurilor și asupra suferințelor, odată cu vraja somnului, vălul des al uitării; vă încântă această noapte care umplând nemărginirile cerului cu miile de stele pe care ziua nu le cunoșteă, descoperă închipuirii noastre infinitul... Atunci de ce n'ați iubi la fel acea noapte unică, a tainelor dumnezeiești; noapte ocrotitoare și mântuitoare, în care mintea se umilește, se liniștește și intră în repauz; în care chiar în întunec se descoperă ceva; în care atot-prezența lui Dumnezeu învălue gândirea noastră;... noapte, în care legăturile noastre cu el sunt garantate de gândul că această Ființă s'a coborât până la noi“¹⁾.

A fost cândva o noapte, când la picioarele pruncului Iisus s'au prosternat laolaltă, uniți într'o comună închinare, bogații și învățații acestei lumi: craii Persiei, cu săracii și umiliții acestei lumi: ciobanii, cei ce-și petreceau noaptea pe câmp; când îngerii din cer și-au unit glasurile lor cântărilor păstorilor, când stelele cerurilor s'au mișcat, arătând singura cale spre mântuire, când lumea cea necuvântătoare a încălzit cu suflarea ei pe Pruncul — Dumnezeu, înțelegând că El va face să înceteze suspinul întregii Firi, la Biruința cea mare, când El va fi tot în toate!

Cine a intrat, într'o noapte oarecare, în sfânta biserică, a putut înțelege ceva din tainele acelei nopți unice: pretutindenii, besnă adâncă; iar în fund, în fața sfintei Fecioare și a Pruncului — Dumnezeu, o candelă aprinsă pâlpe misterios, aruncând o lumină tainică ce luminează, schimbă și transformă totul în împrejur.

(Doamne, Tu toate le poți: fă să nu se isprăvească niciodată untdelemnul credinței și să nu pălească lumina Ta în noi!)

* * *

Precum florile se întornează spre soarele cel binecuvântător în tot timpul zilei, să nu

zăbovim nici noi a ne întoarce, după cum spune sfântul Ignatie¹⁾ „la Evanghelie ca la Christos cel de față trupește, iar la Apostoli ca la Presbiteriul cel de față al Bisericii“, ca să aflăm acolo cuvânt de învățătură asupra tainei acelei nopții minunate. Ci să nu năzuim nici așa să lămurim taina venirii lui Dumnezeu în trup fecioaresc: Ea întrece mărginitele puteri ale muritorului și n'o pot întrezări decât cei cu inima curată, pe cari Domnul i-a asemuit copiilor; ea eră din veac ascunsă și neștiută chiar și de îngeri.

Noi înțelegem numai atât: cauza pentru care s'a săvârșit și însemnătatea ei pentru întreg Cosmosul.

Singura cauză e iubirea, iubirea nemărginită, fără de rezerve. Vârsta, ca și alte mici întâmplări pot turbura cele mai strânse prietenii; dar dragostea lui Dumnezeu se aprinde tot mai mult din nenorocirile și slăbiciunile noastre.

Un rege oarecare — ne spune un convertit Indian²⁾ — aveă un prim-ministru, care trecu la creștinism și mărturisii credința sa în fața întregului popor. Spunea că el crede într'un Mântuitor, care a venit în această lume, ca să mântuiască pe păcătoși. Regele, însă, nu înțelese nimic din toate acestea.

„Eu, zicea el, dacă vreau să fac ceva, poruncesc servilor mei și asta e de ajuns. — Dece să vină în lume chiar însuși Impăratul — Impăraților?“

Și voiă să-l îndepărteze din slujbă; dar, din dragostea pe care o aveă către el îi făgădui grațierea, dacă i-ar da un răspuns mulțumitor la nedomirirea lui. Atunci ministrul căută un fabricant și i porunci să facă o păpușă și s'o îmbrace la fel cu unicul copil al regelui în vârstă de 2 ani. — În ziua următoare, regele merse să se plimbe în barcă cu primul său ministru. — Acesta luase cu el și pe fabricant, cu porunca de a arunca păpușa în apă. Zis și făcut. Când regele văzu căzând păpușa, socoti că e copilul său cel prea iubit și fără să mai stea la gânduri se aruncă în apă după ea. — „Doamne, îi zise după aceea ministrul său, o poruncă dată unui serv n'ar fi fost de ajuns?“ — „Nu! răspunse regele, inima mea mi-a poruncit astfel!“ — „Vezi Doamne, urmă ministrul, tot așa nici Dumnezeu nu s'a mulțumit de a trimite oamenilor solia mântuirii ci dragostea lui nemărginită l-a făcut să se pogoare din ceruri

1) Epistola către Filadelfieni, 5.

2) Sadhau Sundar Singh: Par Christ et pour Christ (p. 136—137).

ca să ne mântuiască!“ — Atât a iubit Dumnezeu lumea..

Omenirea a avut mulțime de învățători, dar n'a avut de cât un Mântuitor, căci nimeni nu mântuește pe altul numai cu învățătura. Mulțimea predicatorilor de morală ne aduce aminte de un om care, văzând pre altul în fundul unui puț îi arată după mal o sfoară, zicându-i: sări ca s'o apuci și eși din puț! Iar cel ce se află în fundul puțului îi răspunde: La ce bun să-mi mai arăți sfoara? Căci, de-aș putea să ajung până sus, la ea, n'aș mai avea nevoie de ea. Aruncă-mi-o tu! — Din înălțimile cerului, Iisus Christos nu s'a mulțumit de a ne arăta numai un mijloc de scăpare zicându-ne: Fii bun, fă numai bine; mântuește-te prin puterile tale: eu îți dau învățătura cea mântuitoare! — Nu! El a coborât, El însuș, ca să ia de mână pe cei căzuți în păcat și să-i ridice până la Cer¹⁾.

Domnul a trecut prin lume și auguștii săi pași au lăsat în pulberea veacurilor urme, ce vor mărturisi în vecinicie că El a trecut pe pământ!

Ce a însemnat venirea lui Christos? Răutatea acestei lumi de astăzi, după mai bine de nouă-spre-zece veacuri dela venirea Celui ce a adus pace și bunăvoință între oameni, ne oprește mintea în loc când ne gândim la ce ar fi fost dacă n'ar fi venit El. Deaceia înțelegem și mai bine cuvintele îngerului: „Binevestesc vouă bucurie mare... Astăzi s'a născut un Mântuitor, care este Christos, Domnul“ (Luca II 10—11). Și bucuria aceasta adevărată este, căci nimic nu ne-o poate răpi: nici suferința nici nevoile și nici moartea, care ne apropie mai mult de Cel care-o dă.

Și bucuria aceasta e adevărată căci e întemeată pe jertfă, ce în veci se continuă în sfântă biserică Sa. — Fericit, de trei ori fericit cel cu fără de legea ertată: chiar pământul, această vale a plângerii, se transformă pentru dânsul: cugetul său îi spune că aici se află între niște frați, sub privirea blândă a unui Părinte!

Cine este Christos pentru noi? — Singura nădejde, viața noastră, totul, cel ce dă existenței noastre o înprețărire, un înțeles o cale, singura vrednică de urmat. — „In amurgul vieții, pe măsură ce ziua se isprăvește și noaptea se apropie, eu simt, zice un creștin, înmulțindu-se dragostea mea pentru Christos și recunoștința mea nemărginite față de El..

El este cel ce m'a condus și m'a întărit până aci; tot El mă va conduce până întru sfârșit și dincolo de vâlul morții“..

„Prin Iisus Christos, zice Fericitul Augustin¹⁾, firea omenească a fost din nou adusă în starea ei de volnicie și de mărire, dintru început, ca să ne învețe că neputințele noastre de tot felul, urmări ale păcatului, pot fi vindecate ducând o vieață sfântă“.

Christos ne-a făcut, să vedem, astfel, treapta de nefericire în care omul căzuse prin păcat și în acelaș timp a-tot puțința remediului dumnezeesc“.

Cu nașterea lui cea mai presus de fire, Domnul nostru Iisus Christos ne-a dat imaginea vie a renașterii creștinului prin botez, în Biserica lui: Dacă arunci o piatră în sus ea va cădea pe pământ, în virtutea legii atracției universale; pe Christos însă nu l-a putut trage pământul la El, căci s'a suit la Cer. Nici creștinul nu va fi atras de pământ, de va privi numaila Cer; căci și el a fost născut odată în chip suprafiresc. „Intru ale sale a primit le a venit, dar ai săi nu l-au primit. Iar câți l-au primit, l-ea dat lor putere ca să fie fiii lui Dumnezeu, (adică) celor cari cred întru numele lui, cari nu din sânge nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci dela Dumnezeu s'au născut“ (Ioan I 11 — 13).

* * *

„O, Divin-Prunc, care ai să vii pe pământ! Impărătește peste noi toți, precum bine ai voit a împărăți venind între noi! Impărătește și preste cei ce vor crede în Tine, scăpându-i de toată urgia; împărătește peste prigonitorii Tăi, fără să îți în seamă ura lor! Impărătește peste apărătorii Tăi, făcându-i vajnici la luptă! Impărătește peste cei ce vor îndură răutatea pentru numele Tău, întărindu-i pre ei cu harul Tău! Impărătește peste supușii Tăi, dându-le lor cununa cea vecinică:“¹⁾ Iată cu ce cuvinte ne îndeamnă Fericitul Augustin să întâmpinăm pe Logosul cel vecinic.

Să nu turburăm dar pacea acestor ceasuri sfinte cu preocupări pământești. Ne simțim copleșiți de grijile acestor vremuri grele în deosebi? Dar cum de nu ard inimile în noi când Domnul e cu noi? Căci „iată, fecioara a avut în pânțec și a născut prunc și au chemat numele lui: *Emmanuel*, care se tâlmăcește: *cu noi este Dumnezeu*“.

1) „Cartea luptei creștinești“ cap. XI, citat după „Elevations prières et penrées“ de St. Augustin, par Cl. Peyroux.

1) După S. S. Slngh.

COLINDE DE CRĂCIUN

Colindul lui Hristos ¹⁾.

Ler oi Leo,
Sus, la naltul cer
Pe scaun de Domn,
Pun jeț d'aurel
Șade-lisus Hristos,
Bunul Dumnezeu.
Mai în jos de el,
Stă Maica privind
Și Iosif cel sfânt
Astfel cuvântând:
Fiul meu cel bun,
Tu când te-ai născut
Fost-a veacul bun
Ca și cel de-acum.
Noi ne-am nemerit,
În brațe te-am luat
Și mi-te-am purtat,
Și te-am ridicat
Sus la nalții munți

Printre verzii brazi.
Și te-am scoborît
'N țara ungurească
Și-n țara săsească
La un sas bogat
Cu sasă bătrână.
De veste de-au prins,
Porcii și-au închis,
Șoimi și-au deslățat,
Câinilor ne-au dat
'N goană ne-au luat.
Așa d'am văzut,
La munți te-am suit
Și te-am scoborît
'N țara românească,
Să se pomenească:
Bine-am nemerit,
Bine ne-au primit
(Cutare) om bun,

Om bun și bătrân.
Bine i-a părut
Dacă ne a văzut:
Afar-a ieșit,
Șoimi și-a zăvorît,
Câinii și-a legat,
P'alții i a certat;
In cas'ne-a băgat,
La vatră ne-a pus,
Focul ne-a aprins,
Masă ne-a întins
Și ne-a ospătat
Și ne-a mângâiat;
Când te-am desfășiat,
Tu te-ai bucurat:
Pân-ai gongăit,
Noi ne am odihnit;
Pân-am mai băut,
Mare c'ai crescut;

Pân-ne-am închinat,
Tu că mi ai sburat
Sus la naltul cer
La sfântul Ion,
De te-a botezat,
Bun nume ți-a dat,
De Iisus Hristos,
Mare Dumnezeu,
Domn al tuturor
Ș'al Românilor.
Iar gazda bătrână
Fie-n voie bună.
Gazd-a lui Hristos,
Rămâi sănătos.
Soarele'n deseară,
Noi pe uș-afară.
La mulți ani cu bine
Și cu sănătate

Colindul lui Dumnezeu ²⁾.

D'ai Ler om, d'ai Ler om Doamne,
Icea, mare, 'n ceste curți,
Ceste curți, ceste domnii,
Crescutu-mi-au doi meri nalți,
Dol meri nalți și minunați,
La vârful amestecați.

Sus în meri,
In dalbe flori,

Ardu-mi două lumânări;
Și din două lumânări
Pică-mi trei din picături;
Iar din trei din picături

Ruptu-mi-s'a
Faptu-mi-s'a
Râu de vin
Și râu de mir,
Râu de apă
Limpede.

'N râu de vin cin'mi-se scaldă?

Icea bunul Dumnezeu:

Scaldă-se,
Băiează-se,

In apă se limpezește,

'N vestmânt alb se primenește,

Ce cu mir că se miruește.

E Ion
Sfântul Ion
Și bătrânul de Crăciun:

Scaldă-se,
Băiează-se,

'N apă limpezescu-se,
'N vestmânt primenescu-se.

Cu mir miruescu-se,
Mai din jos de vadul lor,
Scaldă-se sfinții de rând:

Scaldă-se,
Băiează-se,

In apă se limpezesc,
'N vesmânt alb se primenesc.

Mai din jos de vadul lor,
Scaldă-se ici cest om bun,
Cest om bun, jupân (cutare):

Scaldă-se,
Băiează-se,

In apă se limpezește,
Cu vesmânt se primenește.

Grăi bunul Dumnezeu:
Cui, om bun, te potrivești?
Au mie? Au sfinților?

Au lui Ion,
Sfânt Ion?

Au bătrânului Crăciun?
Grăi iced cest om bun:
Nu me, Doamne, potrivesc
Nici ție, nici sfinților,

Nici lui Ion,
Sfânt Ion,

Nici bătrânului Crăciun.
Ci ia binele ce-am fapt.
De tânăr m'am însurat,

Fapt-am casă,
Lângă drum,
Tins-am masă
Peste drum:

Câți pe drum că mi-și treceau
Toți la masă că ședeau
Și toți beau și ospătau
Tot mie că-mi mulțămiau.

Fapt am, Doamne, iar am fapt
Podurele

'N locuri grele:

Cine pe pod c'a trecut
Tot mie mi-a mulțămît.

Fapt-am, Doamne, iar am fapt

1) De symbolo ad catechumenos, CL. 1) Poezii populare române, culegere de G. Dem. Teodorescu, 1885, București, pag. 19. 2) Idem... pag. 29.

Puțurile
 'N câmpuri rele:
 Cine apă c'a băut
 Tot mie mi a mulțămit.
 Atunci Domnul îi grăiă:
 Fie bine,

Dar, de tine;
 Fat-ai bine 'astă lume,
 'N ceailaltă'i găsi bine:
 Mergi la raiu nejudecat,
 Șezi la masă nechemat,
 Bea paharul ne'nchinat.

Sănătate'n ceste case
 'N ceste case
 'N cruci frumoase,
 Și cu noi, cu voie bună,
 La anulul
 Și la mulți ani.

Colind de Păstor ¹⁾.

Pre munții cu florile
 Oi Ler, Ler oi, Doamne,
 Paște Nică oile:
 Paște-le,
 Porneste-le,
 Din'nainte bate-le,
 De pe urmă strânge-le,
 La mereaz întoarce-le.
 Dar mereaz und-l-a pus?
 Sus la vârful munților,
 Sub cel paltin gălbior:
 Vânt de vară se scoboară,
 Frunza că mi-o scuturară,
 Și pre câmp o revărsară;
 Oile se'ntărâtără,
 Mare ramăt că făcură
 Dela cer pân'la pământ.
 De le-auzi Domnul sfânt,
 Jos la ele-a scoborît,

Și din gură i-a grăit:
 Hai tu, Nică, făt frumos,
 Ale cui sunt ceste oi,
 De sberar-așa frumos
 'Șa frumos și cuvios?
 Zise Nică făt frumos:
 Hai, drag Doamne milostive,
 Că stătuși de mântrebași,
 Cu dreptate spune ți-oiu
 Ale cui sunt ceste oi:
 D'ale tele
 Cu-ale mele.
 Eu le pasc,
 Tu le păzești;
 Eu le mulg,
 Tu le'mulțești;
 Eu le tunz,
 Tu mi-le crești!
 Grăi bunul Dumnezeu

Către Nică, făt frumos:
 Fie-ți ele dăruite
 Dela mine
 Pentru tine,
 Ca dela un bun părinte
 Către fiul său cuminte,
 Că ești dulce la cuvinte,
 Numai tu mie să-mi dai:
 La Sângene
 Două miele,
 La Sănjos
 Un miel frumos,
 La Ispas
 Un bulz pe caș!
 Iară Nică, făt frumos,
 Dânsul fie sănătos
 Cu-ai săi frați,
 Cu-ai săi părinți:
 Ai lui Dumnezeu să fiți.

L E R U I L E R

De unde vine acest refren în colindele noastre, cu numeroasele lui forme: *hai lerni ler*; *lerui*, *Doamne, ler*; *ler, Doamne, etc.*? S'au dat numeroase explicații, care de care mai nefirești. Unii (D. Cantemir, Șincai, Tocilescu, Xenopol, etc.) au scris că *ler* este Aurelian, împăratul roman. Alții (Miron Costin, Gaster, Cihac) au zis că *ler* este zeul Cupidon. Unul a scris că este: Jupiter *liber*. Hasdeu admitea derivarea din *Lar Dominus*. Dar toate aceste păreri sânt greșite căci nu țin seamă de legile fonetice.

Cine a găsit adevărul este filologul D. Dan, care dovedește că *Lerui Doamne* vine din formula latină *Alleluia Domine*. Și adevărat este că, după legile fonetice ale limbei române, *l* intervocalic trece în *r*, iar *a* final a căzut; deci *alleluia* = *alerui*. Din *alerui*, poporul român în tendința lui de clarificare a făcut (*ai*) *hai lerni*. Și, mai credem noi, din pricina accentului tonic care cade pe *lèrui*, *lèrui*, în cadența finală a melodiei, — *ui* — s'a auzit tot mai slab, până ce a dispărut; și așa s'a

ajuns la refrenul *Hai lerni ler*. Apoi *ler* ajungând epitet neînțeles pe lângă *Doamne*: *Ler Doamne*, ușor s'a ajuns la *Ler Impărat* — Domnul Hristos este împăratul cerului și al pământului, des cântat în colinde. Pe acest *Ler Impărat*, poporul l-a introdus și în basme. Ba din *Ler* prin influența lui *păcurar*, a făcut: *Lar-păcurar*.

Alleluia, ca refren în colinde, se găsește și la popoarele slave (*aleliia, ho ho leluia*; *alelu, lelu*) și chiar în Franța (*alleluia*) în regiunile Ile et Viaine, Normandia, Gasconia, Bretania.

Poporul român a primit de două ori cuvântul *alleluia*. Întâia oară din limba latină supt forma *alleluia* din care a ieșit *alerui*; și a doua oară din limba slavă sau greacă supt forma de azi *aliluia*.

Iar cine dorește să afle mai multe despre acest cuvânt, să citească cartea *Colindele religioase la Români* de d-l Al. Rosetti (Analele Academiei Române, 40, S. L., București, 1920).

Preotul NICULAE M. POPESCU
 membru al Academiei Române.

1) Idem. pag. 41.

LA NAȘTEREA UNUI REGE...

Ce strălucită e nașterea unui rege! Sunt prevăzute toate până în cele mai mici amănunte, și totul este de mai nainte pregătit ca nașterea viitorului rege să fie în cele mai prielnice și fericite împrejurări. Oamenii toți arată veseli în preajma acestui de toți așteptat și fericit eveniment. Nimic rău, neplăcut, în orice fel supărător nu se întâmplă augustei mame, în timpul sarcinei. Și în preajma ei veghează cei mai vestiți doctori. Iar când se întâmplă momentul cel fericit și vine pe lume moștenitorul, toată lumea, tot poporul tresaltă de mulțumire și chiotește, jubilează de mulțumire că țara a dobândit un rege. Viața obștească îmbracă astfel pentru un timp haina de sărbătoare. Ba și din împrejurimi dela familii de regi, dela guverne vin solii de urare și cu bogate daruri pentru micuțul prunc, care astfel din copilărie se împărtășește din fastul și strălucirea puterii regale. Pentru aceia și mulți din ocne, și din temnițe sunt iertați pentru că s'a născut moștenitorul; se dau ospete și mari reprezentării poporului, să se bucure laolaltă tot poporul, că s'a născut astfel un rege. Și ziua această este scrisă cu litere de aur între zilele obicnuite ale anului, este o zi de sărbătoare națională. Și poporul o serbează cu bucurie și voie bună tot timpul cât crește și domnește regele.

Dar, vine o zi, când regele moare, și nimeni nu-și mai amintește nimic din solemnitatea acelei zile. Măcar să fi fost rege oricât de înțelept și de viteaz, vine o zi, când regele nu mai este și nimeni nu mai știe, nu-și mai amintește nimic din toată strălucirea, din toată veseliea câtă a încununat fruntea micuțului rege, din ziua nașterii lui până în cel mai înălțător și fericit sfârșit. Câteodată însă sfârșesc astfel unii din regii pământului! Viața lor, în pulberea anilor ce vin s'acoperă de întuneric și uitare. Doar câte un cronicar mai plin de râvna științei lui de mai cuteză arare să scuture praful uitării și mai aduce aminte posterității câte ceva, un amănunt din viața falnicilor regi de odinioară! Dar... și atunci... câtă nesiguranță, câte controverse între învățați, se nasc atunci! Și amintirile despre regi, pe cine mai mișcă? Cine se mai încălzește și se mai îmbulzește în jurul acestor nașteri de regi, oricât au fost de slăvite! Num'ască se el cum s'ar numi:

cutare rege al străvechii Asirii, și din Egipt, ori falnic împărat al Romii, al Bizanțului de-odinioară și tot nesfârșitul șir de nume mai vechi ori mai noi de împărați și regi peste popoarele lumii, cari azi după decenii și veacuri, toți sunt părăsiți și uitați!

Iar pentru Nașterea Regelui nostru, ce năvală de gânduri pline de cucernicie față de atotvremelnică oricăror măririi pământești, trăim din belșugul mereu înnoitor de suflet și mângâietor al clipei care este singură în toată istoria lumii, când s'a născut nouă domnul Christos!

La Nașterea Lui nimic din toate mângâierile și prielnicele unei nașteri de împărat, și cu toate acestea: care împărat și care viteaz pământesc pot să I se asemene în mărire, după atâtea veacuri! Iisus s'a născut în mijlocul celei mai desnădăjditoare părăsiri, într'o peșteră, pe vremea unei obștești frământări în țara Iudeei, cine a fost față, fără numai bătrânul logodnic Iosif, s'ajute Sfintei Fecioare în clipa această plină de atâta durere și lipsită de așa ajutor pentru suferința mamei ce naște!

Ș'apoi pruncul născut n'a fost doară un om fericit, ajuns prin cine știe ce biruință la strălucirea la care, omenește vorbind, a ajuns un Alexandru Macedon, un Antioh Epifanul, un Traian și Napoleon mai târziu, câteva nume, ca să fi fost lingușit de popoare.

Sărăcia, umilința și părăsirea nu sunt pentru Mântuitorul cum sunt pentru noi oamenii o suferință. Ci dimpotrivă, sunt o mare mângâiere pentru toți oamenii!

Nici o naștere pe pământ nu este mai slăvită ca această Naștere a Domnului Christos. Aproape nu este sălășluirea omenească pe tot întinsul pământului, nu este vârstă și nu este stare socială, nu este popor și nu este grai omenesc în care să nu fie preamărit peste tot numele și slăvit fără asemănare numele *Pruncului* care s'a născut și sălășluit în ieslea din Betleemul Iudeei.

În clipa aceia s'a născut Împăratul tuturor inimilor! Ce înduieșătoare sunt amintirile acestei Nașteri! Toți sunt în clipa aceasta mai buni, mai iertători, mai fericți! Chiar și cei răi sunt parcă în ziua această mai buni! Ș'oprește parcă astăzi în casa omului sărman șivoiul de lacrimi de durere, căci este într'un fel ajutat și mângâiat de către cei îndestulați

cu de toate. Pe fețele tuturor să'nseninează voia bună și nădejdea unei mângâieri mai de preț!

Și iată, în clipa acestei solemne și universale bucurii când noi sărbătorim cu sufletele luminate de credință amintirea acestei zile, ne îmbulzim spre Casa Domnului ca s'auzim Cuvântul Domnului, îmbrăcăm cele mai curate haine și pe toți din casă îi dăruim cu câte un dar de Crăciun; când stăm seara în jurul meselor mai încărcate ca oricând cu cele mai bune și scumpe mâncări și toți fericiți ascultăm, de cu începutul serel până la o oră târzie de noapte, colindul copiilor, povestea acestei Nașteri, *unde va într'o parte a lumii, se mai întâmplă ceva!*

Cu totul altceva decât ce este pământesc — o minune de sute de ani înoită și care rămâne mereu *minune*. Undeva, într'o parte a lumii, unde n'a ajuns nici cea mai firavă rază din așa de străvechea civilizație a lumii, unde omul încă trăește în cel mai profund întuneric, deavalma cu fiarele și în cele mai grele condițiuni primitive de viață, în țara mâncătorilor de om, *cineva îndrăznește! Este misionarul* care vine, mânat de vâpaia credinței în El, s'aducă ș'aici lumina și mângâierea mântuitoare: *bunăvestirea Nașterii Lui!* Dumnezeu știe prin ce suferință se face astfel vestit numele Lui între oameni, câte jertfe fără de număr, *eroice jertfe*, prețuește și astăzi

chiar această sfântă cutezanță spre slava numelui Lui!

Astăzi în plin secol al XX-a de ultrarafinată civilizație, eroismul creștin trăește vijelios-năprasnic toată splendoarea aceluia martirism creștin din zilele dintâi ale credinței!

Care este regele care și după moarte sa își păstreze o urmă măcar din regeasca-i putere peste sufletele supușilor săi, peste hotare de veacuri și popoare?

Iisus, Iisus Pruncul este nemuritorul rege al nostru creștin!

La Betleem s'a născut Impăratul unei „*alte împărății*“ care nu este la un fel cu niciuna din împărățiile acestei lumi trecătoare.

Sus inimile creștini! Căci s'a născut nouă un Impărat.

Și când El s'a născut, coruri de îngeri cântau:

„*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu. Pe pământ Pace și Bună învoire între oameni!*“

La Nașterea Domnului, s'a născut Pace și iubire între oameni!

Adică... iubire: între toți oamenii!

Ce vis frumos!...

Ori... este aievea... un vis!

Și... după zeci de veacuri... câți oare... iubesc viața și pe oameni, așa... după cântarea îngerilor!

Mărire Ție, Doamne Iisuse, mărire Ție!

Preotul PETRE CHIRICUȚĂ

SPICURI DIN EVANGHELIILE APOCRIFE¹⁾,

care povestesc despre nașterea și copilăria Mântuitorului

Cuvântul traducătorului.

Dorința de a afla ori de a prezinta, — cu scopuri tendențioase, câteodată — cât mai multe amănunte din viața Mântuitorului, a dat naștere și avânt producției a o mulțime de Evanghelii apocrife, pe care, însă, Biserica Sobornicească și Apostolească a știut să le înlăture îndată dintre cele canonice, care posedau, ele singure, pecetia Duhului Sfânt.

Nu e locul aici nici măcar a le enumăra, necum a le studia într'un chip mai amănunțit;

cei ce se interesează de ele știu, însă că pot avea elementare informații asupra lor din vol. I. (p. 157—174) din «Histoire de la Littérature Ghrécque Crétienne a lui A. Puech (Paris 1928) și mai ales din «Evangiles Apocryphes», colecția «Textes et Documents», vol. I și II publicate de Ch. Michel și P. Peeters.

Cele câteva fragmente pe care le prezintăm aici²⁾ nu râvnesc decât la cinstea de a aminti câteva din izvoarele din care s'au adăpat câte odată cazaniile ce se cetesc în bisericile

1) Ascunse, secrete, sau suspecte: producții ce se înfățișează între secolele I-VI, suferind dese schimbări în decursul vremurilor.

2) Traduse după textele grec și latin publicate în vol. I a sus numitei colecții.

noastre și — lăsând deoparte unele producții literare (unde imaginația streină preocupărilor teologice este mai de ertat: atâtea părți din literatura populară religioasă, diferite poezii chiar de Coșbuc, ori «Storia del Cristo», în care Papini mărturisește chiar că s'a servit de apocrife etc.) — de care nu sunt streint nici unii dintre scriitorii bisericesti mai însemnați¹⁾.

Se poate afirma că, din punctul de vedere al fondului nu prezintă decât puține părți originale față de evangheliile canonice, iar aceste părți nu sunt totdeauna dintre cele mai cu gust alese: ele nu au darul decât de a scoate mai mult în evidență majestatea adevărului evanghelic în toată simplitatea lui: pe ici, pe colo, ele pot interesa și pe cel ce se ocupă de evoluția formulării închinării Sfinților ori Sfintei Fecioare.

Iar din punct de vedere literar au prea puțină valoare, iarăși, cu mici excepții.

Intr'un cuvânt, oricine poate avea o idee de ceea ce sunt aceste producții, dacă are ocazia să asculte o predică a unora dintre laicii, cărora, deși n'au pregătirea teologică necesară, li se îngăduie să cuvinteze câte odată, chiar în fața Sfântului Altar, fără cercetarea prealabilă a celor ceau de spus.

Protoevanghelia lui Iacov.

CAP. XV:

Iosif înaintea preotului.

XV. Iar Ana cărturarul se duse la el și-i zise: „De ce nu te-ai arătat în adunarea noastră?“ Și Iosif îi răspunse: „Fiindcă eram ostenit de drum, m'am odihnit în ziua întâia“. Și Ana se înturnă și văzu pe Maria însărcinată.

2. Și se duse în fugă la preot și-i zise: Iosif, în care tu aveai încredere, a păcătuit grozav. Și zise preotul: „De ce una ca aceasta?“ Iară acela răspunse: „Fecioara, pe care el a primit-o din templul Domnului a întinat-o și s'a unit cu dânsa precum nu se cădea și n'a încunoștiințat de aceasta pe fil lui Israel“.

Și a grăit preotul, zicând: „Iosif a făcut acest lucru?“

Și a zis Ana cărturarul: „Trimite niște servitori și vei afla că fecioara e însărcinată“. Și au plecat servitorii și au aflat-o precum

se spusese și au adus-o împreună cu Iosif, la judecată.

3. Și a zis preotul; „Mario, pentru ce ai făptuit tu aceasta?“

De ce ți-ai întinat sufletul și pentru ce ai uitat pe Domnul Dumnezeuul tău? Tu care ai fost crescută în Sfânta Sfințelor și care ai primit hrană din mâna unui înger, care ai auzit cântări sfinte și care ai jucat înaintea Domnului, pentru ce ai săvârșit tu aceasta?“ Iar ea, jeluindu-se cu amar, zise: „Jur pe Domnul Dumnezeuul cel viu că sunt curată față de omul acesta și că nu cunosc bărbat.

4. Iar preotul zise către Iosif: „De ce ai făptuit aceasta?“ Și a grăit Iosif: „Jur pe Domnul Dumnezeuul cel viu că sunt curat față de ea“. Și a zis preotul; „Nu mărturisi strâmb ci grăește adevărul. Tu te-ai unit precum nu se cădea cu dânsa și n'ai încunoștiințat de aceasta pe fii lui Israel și n'ai plecat capul tău sub brațul cel atotputernic (cf. I Petru, V 6)¹⁾, așa încât să se binecuvinteze sămânța ta“.

Și Iosif tăcu.

CAP. XVI.

Proba apei.

XVI. Grăit-a preotul: Părăsește-te de această fecioară pe care ai primit-o din templul Domnului“. Și Iosif plângea cât putea. Și a zis preotul: „Vă voi da să beți apa încercării Domnului și se vor descoperi păcatele voastre ochilor voștri“ (cf. Numeri V 11—29).

2. Și luând (apa Domnului) preotul dădu să bea lui Iosif și-l trimese într'un munte; și acesta se întoarse nevătămat.

Și dădu să bea Mariei, de asemenea și o trimese și pe ea în munte. Și se întoarse nevătămată.

Și tot poporul se miră că nici un păcat nu se vădise în ei.

3. Atunci a zis preotul: „Fiindcă Domnul Dumnezeu nu v'a vădit de păcatele (de care ați fost învinovați) nici eu nu vă osândesc (cf. Ioan VIII, 11). Și-i lăsa în pace. Iar Iosif luă pe Maria și se întoarse la casa lui bucurându-se și mărind pe Dumnezeuul lui Israil.

(Traducere din grecește).

1) V. p. XIII, Prefața cărții amintită notă 1).

1) Referințele sunt indicate de Ch. Michel.

Evanghelia lui Pseudo-Matei.

CAP. XIV.

Boul și asinul.

XIV. Și a treia zi după nașterea Domnului, Maria a eșit din peșteră, a intrat într'un staul și a așezat pruncul în iesle; iar boul și asinul s'au închinat lui.

Atunci s'a împlinit ceea ce s'a vestit prin Isaia proorocul care zice: „Boul a cunoscut pre stăpânul său și asinul ieslea Domnului său“. (Isaia I 3)¹⁾. Chiar aceste animale nu încetau să se închine lui, avându-l în mijlocul lor. Atunci s'a împlinit ceea ce s'a vestit prin Avacum Proorocul care zice: „Tu te vei arăta în mijlocul a două animale“ (Habacuc III 2). Iar Iosif și cu Maria rămaseră trei zile cu pruncul în locul acela.

CAP. XIX.

Leii conduc caravana.

XIX. Și se închinau Lui leii și leoparzii și îi însoțeau în pustie; oriunde se duceau Maria și cu Iosif, ei mergeau înaintea lor, arătându-le calea; și plecându-și ca-

petele lor se închinau lui Iisus. Dar, în ziua întâia, când a văzut Maria că leii și felurite neamuri de fiare vin împrejurul ei, s'a speriat grozav. Iară pruncul Iisus uitându-se la ea cu bucurie pe față, i-a zis: „Nu te teme, Maică: fiindcă ele nu se adună împrejurul tău ca să-ți facă vreun rău ci ca să-ți arate supunerea lor“. Și, cu aceste cuvinte El împrăștie frica din inimile lor.

2. Și lei urmau calea lor împreună cu ei și cu boii și cu asinii și cu vitele de muncă, care purtau cele de trebuință lor și nu le făceau nici un rău, cu toate că erau cu ele; ci erau plini de blândețe în mijlocul oilor și al berbecilor, pe care Iosif și Maria le luaseră cu ei din Iudeea și le păzeau cu ei. Și aceștia umblau încoace și încolo printre lupi și nu se temeau deloc și niciunul n'a suferit vreun rău din partea lor. Atunci s'a plinit ceea ce s'a zis prin proorocul: „Lupii vor paște cu mieii, iar leul și boul se vor nutri cu aceleaș pae“. (Isaia LXV 25). (Ba încă mai erau acolo și doi boi și un car, în care erau purtate cele de trebuință și pe care leii îi conduceau în mersul lor).

Traducere din latinește
de N. CHIȚESCU

MEDITAȚIE

«Nu vă temeți. Căci iată vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; că, în orașul lui David, astăzi vouă s'a născut un Mântuitor, care este Hristos, Domnul» (Luca II 10—11).

In noaptea sfântă a Nașterii, totdeauna coboară, din cer pe pământ, mulțime nenumărată de îngeri. Al lor, e cerul. Pământul e al nostru, al oamenilor. Ce caută ei aici și încă noaptea? Ei vin pe-o punte de lumină, pe care o mână nevăzută a aruncat-o între cer și pământ. Și aduc bucurie și iubire. O! câtă bucurie și iubire aduc ei și-o seamănă darnic în toate cele patru colțuri ale pământului! Iar văzduhul tot, până în naltul cerului și până în zările necuprinse de ochiul omenesc, e plin de-o cântare. De-o cântare ce nu are seamăn cu niciuna din cântările omenestii. Și ce frumozii sunt îngerii! Ființa lor,

toată, e o flacără nutrită cu untdelemnul bunătății și al iubirii. Sunt așa de voioși, ca oastea după o biruință mare. Au aripi,—semnul înălțării—pentru că niciodată nu s'au depărtat de Stăpânul lor; fruntea înaltă, fața albă, ochi scânteetori de nevinovăție, bunătate și iubire, zâmbet pe buze și brațe întinse, ca la regăsirea unor vechi, neuitați și iubiți prieteni.

In noaptea sfântă a Nașterii, totdeauna coboară, din cer pe pământ, mulțime nenumărată de îngeri.

* * *

Și tu te temi, suflete omenesc! Și cauți să-ți ascunzi teama sub haina zdrențuită a necredinței. Ți-e mai ușor să tăgăduiești minunea, decât să recunoști și să mărturisești pricina temerii. Da, pentru că temerea ta are o pricină adâncă, cu mult mai adâncă decât poți bănuți tu însuși.

1) Referințele sunt indicate de Ch. Michel.

Temerea ta e înrădăcinată în pământul păcatului, pe care l-au arătat, trăgând din greu la jugul șarpelui viclean, toate spițele neamurilor coborâtoare din Adam — începătorul neamului omenesc.

Deci mărturisește drept: „mi-e teamă de îngeri, mă îngrozesc să-i văd și graiul lor mă turbură”. Căci acesta e adevărul. Nu ceeace încerci să îngâni zadarnic: „nu coboară niciun înger, nu e nicio minune în noaptea Nașterii”. — Cu atât meșteșug a știut satana să crească în tine, suflete omenesc, teama de trimișii cerului! Ca și cum ei ți-ar fi vrăjmașii cei mai de temut. Ingerii, trimișii lui Dumnezeu, dușmani neîmblânziți ai omului! Adecă însuși Dumnezeu, dușman. Cine-a putut să vorbească astfel, decât satana? Nu înțelegi? De aci a pornit a se adânci prăpastie între om și Dumnezeu. Decând omul a început, după sfatul viclean al demonului, să vadă în Dumnezeu un dușman. Dar Dumnezeu e iubire. Ce folos însă că tu n'ai mai crezut, ni-i n'ai mai putut crede. Acum însă e timpul când poți ajunge la credință și poți gusta iubirea lui Dumnezeu. N'auzi cuvântul îngerilor: „Nu vă temeți”? Ei știau câtă teamă, nedreaptă, ai tu de ei și de aceia spun acest cuvânt: „Nu vă temeți”.

Și tu te temi, suflete omenesc, și cauți să-ți ascunzi teama sub haina zdrențuită a necredinței și tăgădei.

* * *

In noaptea sfântă a Nașterii, îngerii lui Dumnezeu samănă, cu dărnicie și în tot locul, sămânța binecuvântată a credinței. Și a bucuriei, pe care păcatul a stins-o

aproape de tot în sufletul omenesc. Ascultă vestea acestei vieți nouă: «Iată, spun îngerii, vă binevestim vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul; că în orașul lui David...» O! ce veste minunată! Suflete, tu totdeauna ai asteptat-o și ai dorit-o cu patimă învățată, dar neputincioasă. Ai dorit-o, căci ai păstrat totdeauna în adâncul tău, necunoscut de tine, un îndemn spre izbăvire și o nevoie de Izbăvitor. Acum, iată a venit, o auzi adevărat, nu din graiu omenesc, ci îngeresc; nu șoptită la ureche, ci trâmbițată în tot pământul. Nu mai ai nici-o pricină să întârziezi, sau să te îndoiești. Căci dacă Mântuitorul s'a născut, rădăcinile păcatului au slăbit, puterea satanei s'a risipit și sămânța credinței a încolțit. Imbrățișează cu toată săldura vestea îngerilor; căci dacă această veste a putut să lumineze în întunerecul nopții, nu va putea oare să aprindă și în noaptea vieții tale lumina mântuirii? Imbrățișează-o, că e și pentru tine, suflete omenesc. Nu numai pentru unii dintre oameni. Ci pentru toți: pentru săraci ca și pentru bogați, pentru învățați ca și pentru neînvățați, pentru cei mici ca și pentru cei mari, pentru tot poporul. Imbrățișează-o, căci e izvor de bucurie mare. O! ce robii și pustiiti trebuie să fie sufletul, pe care nu-l mai mișcă nici vestea unei bucurii așa de mari!

In noaptea sfântă a Nașterii Domnului, îngerii samănă, cu dărnicie și în tot locul, sămânța binecuvântată a credinței și a bucuriei adevărate. Sămănați, îngeri, sămănați, căci altfel multe suflete se pierd și mor în grea osândă.

Pr. MANEA POPESCU

Organizați în fiecare parohie „Asociația creștină ortodoxă Patriarhul Miron”

Creștinul nu trebuie să se simtă niciodată singur. Să se întrunească împreună cu alți frați, în frunte cu preotul. Așa cum făcea primii creștini, cari în fiecare zi se duceau să asculte pe apostoli predicând și să se roage și să laude pe Dumnezeu împreună cu ei (Faptele Apost. II, 42—47). Cât de bine s'ar simți sufletul după o zi de împărtășirea cu Dumnezeu. O zi pe săptămână, și anume Duminica. De dimineața, Sf. Liturghie, iar după amiază, petrecerea îndeobște, la Asociație, cu conferințe, cu cântări și citirii folositoare.

SCRIEREA LUI TERTULLIAN

DESPRE PRESCRIȚIA ERETICILOR

care ne dovedește că omul eretic nu are dreptul să se folosească de Sfintele Scripturi în disputele cu drept-credincioșii.

PARTEA DOUA (Capitolele XV-XXVII):

Scripturile, (ca și credința cea adevărată) sunt patrimoniul sfânt al Bisericii drept-măritoare; să nu dăm prilej omului eretic de a se folosi de ele.

CAP. XXII ¹⁾

Cari alții decât Sfinții Apostoli puteau cunoaște toate tainele învățurii celei mântuitoare?

XXII. Tocmai pentru că dovada e atât de ușor de dat, încât de îndată ce a fost pusă înainte să nu mai fie nevoie de a o apăra, să zicem că nu le-am fi pus-o înainte, ca să dăm puțința de a se mișca celor din partida inamică—dacă mai socotesc ei că pot să clatine mijlocul de a-i înlătura²⁾ (pe care le-am arătat).

(2) Căci ei au luat obiceiul de a spune că Apostolii n'au cunoscut toate (învățăturile); apoi, mânați de aceeași nebunie întorc vorba (zicând) că Apostolii le-au știut pe toate, dar nu le-au încredințat tuturor pe toate: și n'nr'un fel și n'nr'altefel ei învinovătesc pe Christos de ocară de a fi trimis (la propoveduirea) pe niște Apostol (cari erau) ori prea puțin pregătiți, ori prea puțin deschiși la suflet³⁾.

(3) Intradevăr, care om întreg la mine poate să creadă că ar fi cu puțință ca să nu cunoască (învățătura creștină) tocmai aceia, pe cari Domnul i-a rânduit învățatori, avându-l ca tovarăși, învățatori și prieteni nedespărțiți? Tocmai ei cărora le lămuria de o parte cele grele de înțeles, spunându-le că lor le-a fost dat să cunoască tainele, pe care poporului nu este îngăduit a le cunoaște (f. Luca VIII 10)?

(4) Era cu puțință de pildă, să rămână ceva ascuns lui Petru, ce s'a numit platra pe care să se zidească biserica⁴⁾ și care a primit cheile

Impărații Cerurilor precum și puterea de a lega și deslega (toate) în cer și pe pământ? (cf. Mat. XVI, 18 sq). (5) Era cu puțință să rămână ceva ascuns lui Ioan, ucenicul cel prea iubit de Domnul, carele a stăut culcat la sânul lui (cf. Ioan XVI 23 sq), singurul căruia Domnul i-a arătat mai dinainte pe Iuda vânzătorul și pe care l-a încredințat, în locul său, Mariei, ca pe fiul ei (cf. Ioan XIX 25 sq)? (6) Ce-ar fi vrut El să nu cunoască aceia, cărora le-a arătat slava Sa, ca și pe Moise și pe Ilie (cf. Marcu IX 2 sq)? Nu doar că socotea mai prejos pe ceilalți (Apostoli) ci fiindcă „cu trei martori să se statornicească orice cuvânt“ (cf. Dent XIX 15; II Cor. XIII, 1; Mat. XVII, 16) (7) Și n'au cunoscut adică nimic nici aceia cărora el a binevoit să le tâlcuiască în cale toate Scripturile? (cf. Luca XXIV 14 sq): (Drept e că) le-a spus în față cândva: „Încă multe am a vă zice vouă, dar acum nu puteți să le purtați“. (Ioan XVI, 12 sq). (9) (Și) totuș adăogând: „Când va veni acela, Duhul Adevărului, el vă va duce la adevărul“; a arătat că nu rămăsese nimic necunoscut acelora, cărora le făgăduiesc să-i conducă „la tot adevărul“ prin mijlocirea „Duhului Adevărului“. (10) Și a împlinit făgăduința sa, fiindcă „Faptele Apostolilor“ mărturisesc pogorârea Duhului Sfânt. (Fapte II, 1, sq). (11) Cei cari nu primesc Scriptura (în întregime) nu pot să fie ai Duhului Sfânt, fiindcă n'au putut încă să înțeleagă că Duhul Sfânt a fost trimis Ucenicilor, dar nici nu pot să pretindă că apăra Biserica, ei cari n'au cum să dovedească în ce timp și în ce leagăn a crescut trupul ei.

(12) Ei vor mai bine să nu aibă dovezi pentru ceea ce apăra, decât să primească de acelea care ar răsturnă spusele lor mincinoase.

CAP. XXIII.

Toți sfinții Apostoli au propoveduit o învățătură unică și neschimbată.

XXIII. Ca să ia în derâdere neștiința Apostolilor. (ereticii) dau în vileag faptul că Petru și cei cari erau cu el, au fost mus-

1) Vezi începutul în ultimele trei numere.

2) În latinește: praescriptionem movere.

3) cf. Adv. Heret. III, 3, 1, unde Sf. Irineu spulberă aceste pretențiuni ale Gnosticilor.

4) Să nu se uite că Tertullian împărtășește greșelile Occidentallilor, asupra acestui punct al învățurii.

trați de către Pavel (cf. Gal II, 11. (2) „Până într'atât e de adevărat, zis ei, că i-a lipsit ceva“ încât se cred îndreptățiți cu aceasta de a spune, că tot se mai putea să li-se adauge o știință mai desăvârșită, cum a avut Pavel, când a muștrat pe înaintașii săi.

(3) Am putea să răspundem și la aceasta, celor ce nu primesc Faptele Apostolilor: „Intâi de toate, ești dator să arăți cine este Pavel, ce a fost el înainte de a fi apostol și înce chip s'a făcut Apostol“, fiindcă ei se folosesc de Pavel foarte mult și în alte cercetări. (4) Căci chiar dacă el însuș mărturisește că dintr'un prigonitor s'a făcut apostol (cf. Gal. I, 23, Fil. III 6, I, Tim. I 13), aceasta nu e de ajuns pentru cel ce nu crede decât după ce a cercetat: Domnul însuș n'a făcut vreo mărturisire asupra sa (cf. Ioan V 31).

(5) Dar n'au de cât să creadă fără de Scripturi, ca să creadă contra Scripturilor: și atunci, din ceea ce arată ei, că adică Petru a fost muștrat de către Pavel, să ne dovedească cum că s'a adăogat o nouă Evanghelie de către Pavel, pe lângă aceea, pe care Petru și ceilalți Apostoli o vestiseră. (6) Chiar când s'a sehimbat din prigonitor în propoveduitor, a fost adus înaintea fraților tot de către alți frați, ca unul dintre frați, (cf. Fapte IX 27): către aceia, adică și dela aceia, cari primiseră credința tot dela Apostoli. (7) Apoi, după cum el însuș istorisește (cf. Gal. I, 18) s'a urcat la Ierusalim ca să cunoască pe Petru, precum era de a lui datorie și precum se cuveneă ca unul ce credeă și propoveduia la fel. (8) Căci Apostolii nu s'ar fi mai mirat că s'a făcut propoveduitor din prigonitor (cf. Gal. 1, 22 sq, Fapte IX 21) dacă ar fi propoveduit ceva protivnic lor; și nici n'ar fi mai proslăvit pe Domnul (cf. Gal. I, 24) pentrucă Pavel, dușmanul său a venit la El. (9). De aceea i-au întins ei mâna, în semn de împăcare și de legământ (cf. Gal. II, 9) și au făcut între ei și împărțirea sarcinilor lor, fără însă, ca să se împartă și Evanghelia: nu așa ca fiecare să propoveduiască altceva ci ca fiecare să propoveduiască altora: Petru printre cei tăiați împrejur, iar Pavel printre Neamuri. (10) De altfel. dacă Petru a fost muștrat (cf. Gal. III, 11. sq) pentrucă la început a trăit între păgâni și mai apoi s'a despărțit de ei—făcând deosebiri între unii și alții—aceasta a fost numai o greșală de purtare și nu de învățătură. (11). Căci (doar că) din pricina această nu se vesteă un alt

Dumnezeu decât tot Zlditorul, nici un alt Christos de cât tot cel născut din Maria și nici vreo altă nădejde decât în Inviere.

CAP. XXIV.

Sfinții Apostoli au fost una și prin aceeaș învățătură propoveduită, ca și prin slăvita lor moarte de martiri.

XXIV. N'am norocul, sau, mai bine zis, n'am nerocul de a învrăjbi pe Apostoli... (2) Totuș, fiindcă acești oameni îndărătnici aduc dovadă această muștrare (a lui Pavel) ca să arate că învățătura propoveduită înaintea lui e primejdioasă, răspund ca și cum aș apăra pe Petru: Pavel însuș a zis: „tuturor mă fac toate; pentru Iudel ca un Iudeu, pentru cei ce nu sunt Iudei, ca unul ce nu e Iudeu, că să-l câștig pe toși“ (cf. I Cor. IX 20 sq). (3). Căci ținând seama de timp, de oameni și de împrejurări, muștrau tocmai ceace ei înșiși făptuiau în anumite clipe, față de anume oameni și în împrejurări deosebite: E acelaș lucru ca și când Petru ar fi muștrat pe Pavel, fiindcă, deși a oprit tăerea împrejur, totuș a circumcis el însuș pe Timoteiu (cf. Fapte XVI, 3) (4) Să ia seama dar cei ce-și îngăduesc să judece pe Apostoli! Ce bine e că Petru s'a asemănat lui Pavel și în suferințele de martir!

(5). Chiar dacă Pavel a fost răpit până în al treilea cer, (cf. II, Cor. XII 1, sp) și, dus în raiu, și a auzit acolo cuvinte de nespus, acestea totuș n'au putut să-i dea ceva mai mult decât învățătura sa, așa ca s'o schimbe, căci așa cra felul lor că nici nu puteau fi împărțite altora. (6). Iar dacă a ajuns ceva din ele la urechile altcuiva și dacă vreo erezie pretinde că le urmează. (atunci) ori Pavel e vinovat de a fi desvăluit ceea ce trebuia ascuns, or să ni se arate vreun altul, care a fost și el răpit în raiu și căruia să i se fi îngăduit de a spune deschis cele ce nu s'a îngăduit lui Pavel de a spune în șoapte.

Traducere din latinește
de N. CHÎTESCU

Parohia Sf. Nicolae-Popa Savu, Câmpulung, Mușcel. — Urmând să pictăm, în primăvară, biserica parohială Sf. Nicolae-Popa Savu în *intregime*, se publică concurs pentru pictarea ei.

Domnii pictori amatori vor depune la cancelaria parohiei, un deviz și un memoriu amănunțit, de felul cum înțeleg să execute lucrarea, însoțite de oferte timbrate.

Protopop, Pr. NICOLAE PROCA

CRONICA INTERNA

Biserica Sf. Spiridon devine Biserica Universității Bucureștene.

Duminică, 30 Noembrie, a. c., mărețea și istorica biserică Sf. Spiridon din capitală a fost, în mod oficial, inaugurată ca biserică a Universității din București. Această fericită idee, de a-și avea, adică, Universitatea o biserică a sa, destinată anume pentru nevoile religioase și duhovnicești ale tinerimii universitare, fusese mai de mult concepută atât de I. P. S. Patriarh, cât și de D-l Rector N. Iorga. Ca început, Facultatea de teologie adresase Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, încă de acum un an, rugămintea de a se admite studenților teologi să meargă pela bisericile mai fruntașe din Capitală, spre a deprinde practica liturgică, observând desfășurarea cultului divin public și chiar participând activ la cântările Sf. Liturghii. A fost un bun început, care trebuia să-și aibă urmarea pe care o constatăm astăzi.

I. P. Sf. Patriarh, ale cărui sentimente de înaltă solitudine și părintească afecțiune pentru studențime, în general, sunt bine cunoscute, de îndată ce a aflat de dorința conducătorilor Facultății de Teologie, care eră, cum am arătat, și dorința conducătorilor Universității întregi și în primul rând a marelui ei Rector—«magnificul rector» și «cel mai mare dascăl din câți a avut neamul românesc», cum a spus I. P. Sf. Patriarh la deschiderea cursurilor Facultății de Teologie anul acesta — a căutat să satisfacă mai presus de așteptări această nobilă dorință. Și într'adevăr, după ce a încunoștiințat și pe onorabili efori ai Bisericii Sf. Spiridon despre intențiunea Sa generoasă — la care cei dintâi s'au asociat numaidecât, cu entuziasmul care i-a caracterizat totdeauna când a fost vorba de vreo faptă mare — I. P. Sf. Patriarh a făcut cunoscut printr'o scrisoare D-lui Rector N. Iorga că Biserica Ortodoxă este fericită să poată vedea pe elita tinerimii neamului nostru, studențimea universitară, apropiindu-se cu credință și cu dragoste de Sf. Altar și reunindu-se în fiecare duminică și sărbătoare în cel mai încăpător și mai frumos locaș de închinare, în biserica Sf. Spiridon.

— Această scrisoare a I. P. Sf. Patriarh, dupăcum ne spun cei ce au asistat, a fost citită în Senatul universitar de către D-l Rector, cu o creștinească și sinceră emoțiune, care a impresionat în mod deosebit pe cei de față, cari au aplaudat cu căldură gestul cu adevărat patriarhicesc.

Când am spus toate aceste lucruri, se poate înțelege și mai bine însemnătatea și strălucirea pe care le-a avut inaugurarea «Bisericii Universității». Și într'adevăr, în prezența I. P. Sf. Patriarh, a D-lui Rector N. Iorga, a P. C. Părinte Decan al Facultății de Teologie Pr. I. Popescu-Mălăești, a D-lor Efori ai Bisericii Sf. Spiridon, Negruzzi și Ghica, a unui număr de profesori universitari, credincioși și studenți cari umpluseră, cum rar s'a mai văzut în această veche biserică, întreg interiorul marelui Sf. Locaș, s'a oficiat Sf. Liturghie de către P. Sf. Vicar Platon Ploșteanu, înconjurat de un mare sobor de preoți, printre cari P. P. C. C. Părinți Profesori ai Facultății de Teologie Pr. Dr. Grigorie Cristescu, de Omiletică și Catehetică și Misionar al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor Pr. Petre Vintilescu de Liturgică. Adăogăm aci că P. C. Părinte Dr. Grigorie Cristescu a fost numit, tot acum, preot la Biserica Sf. Spiridon—venind dela Biserica Antim—în mod special, pentru a îndeplini o dublă misiune: aceea de îndrumător al studenților teologi, în formarea lor pentru a deveni predicatorii aleși și plini de râvnă ai bisericii ortodoxe române, cât și aceea de supraveghetor și duhovnic al întregii tinerimi universitare.

După oficierea Sf. Liturghii, I. P. Sf. Patriarh a luat cuvântul pentru a da câteva sfaturi studențimii, cu prilejul inaugurării bisericii lor. I. P. Sf. Sa a arătat că zilele în care ne găsim sunt zile de pregătire sufletească pentru așteptarea marelui eveniment al Creștinătății, pentru Nașterea Domnului, care se va serba în curând.

În ziua nașterii Domnului, păstorii și toți cari au venit să vadă pe pruncul nou născut, s'au bucurat cu bucurie mare că au aflat pe Christos Domnul, s'au apropiat cu credință de El și s'au închinat Lui.

Ca și aceia, studenții universitari să se

bucure astăzi că se află în jurul Sf. Altar, pe care de față stă Christos, în biserica aceasta ce își deschide cu drag porțile spre a-i primi. I. P. Sf. Patriarh îndeamnă apoi pe studenți să cerceteze întotdeauna cu mare râvnă această biserică. Venind aci și ascultând cu evlavie învățăturile Domnului Christos și sfaturile slujitorilor bisericii, studenții vor deveni:

a) *mai idealiști*, căutând lucrurile care înalță sufletul omului, ridicându-l deasupra preocupărilor materiale și trecătoare și ajutându-l să ajungă să realizeze idealul vieții creștine, indicat de Mântuitorul;

b) *mai altrușii*, gândindu-se nu numai la satisfacerea nevoilor personale, pe care orice om le simte în această viață, ci căutând cu dragoste a ușura și greutățile de-a-proapeli, după învățătura Sf. Evanghelii;

c) *mai muncitori*, înțelegând că munca este cea mai mare datorie a oricărui om, în această lume. Țara noastră, în special, are nevoie astăzi ca toți fiii ei să muncească din toate puterile, pentru a putea asigura o viață fericită tuturor și pentru a-și menține cu demnitate locul ei de frunte în rândul țărilor civilizate ale lumii;

d) *mai modești*, recunoscând că oricât s'ar strădui cineva și oricâte merite ar avea, tot va fi dator a recunoaște munca altora mai pricepuți și mai în vârstă, și tot va trebui să asculte sfaturile mai marilor săi;

e) *însfârșit, mai buni creștini*, păstrând întotdeauna neatinsă, credința Sf. Biserici ortodoxe și îndeplinind cu sfințenie poruncile ei mântuitoare.

I. P. Sf. Patriarh a încheiat binecuvântând pe studenți, pe conducătorii lor, Rector și Profesori, ca și pe toți bunii creștini aflați în biserică.

După cuvântarea I. Pr. Sf. Patriarh, P. C. Părinte Profesor Dr. Grigorie Cristescu a ținut o foarte interesantă predică, adecvată auditorului ce avea în față. Incepând cu aceste cuvinte: „Creștinismul, în vremea noastră are doi mari dușmani: scepticismul și supertiția,“ distinsul predicator a făcut o expunere savantă și atrăgătoare, în același timp, a temei ce-și alesese, fără a neglija de a arăta, din prilejiul sărbătorii Sf. Apostol Andrei, și al chemării primilor ucenici ai Domnului, toate marile și folositoarele învățăminte ce trebuisc raținute de tinerimea universitară.

La sfârșit, a avut loc parastasul anual pentru pomenirea ctitorilor bisericii, la care asistența a participat cu reculegere, mai ales când P. Sf. Vicar Platon Ploșteanu a stropit cu vin cripta unde zac osemintele vrednicilor și nobililor donatori.

Suntem siguri că publicul românesc se va bucura cum se cuvine de această măsură înaltă și profund corespunzătoare ființei neamului nostru românesc, de a se destina cea mai de frunte biserică din Capitală nevoilor religioase ale Universității. Studențimea actuală trăiește cu adevărat vremuri fericite, când Patriarhul Țării, împreună cu Rectorul Universității și Corpul Profesoral se îngrijesc, cu atâta bunătate, nu numai de pregătirea ei intelectuală dar, și mai ales, de pregătirea și de formarea ei religioasă.

Numai așa, cu această dublă pregătire, Studențimea română va ajunge să-și îndeplinească rolul ei mare, în viața neamului nostru.

* * *

Sfințirea Bisericii „Spirea Veche“.

Duminică 7 Decembrie, a. c., a avut loc sfințirea frumoasei și monumentalei biserici «Spirea Veche» din Capitală, în prezența I. P. Sf. Patriarh, de către P. Sf. Vicar Platon Ploșteanu, înconjurat de un mare Sobor de preoți și de P. Cucernicul Protoiereu Traian Vintilescu, în biserică găsindu-se un număr considerabil de credincioși. Curtea deasemenea eră plină de lume.

Această biserică a fost începută acum câțiva ani în urmă, prin râvna și ostenelele vrednicului Părinte Econom Ion Ionescu, iar punerea pietrii fundamentale s'a făcut de Insuși I. P. Sf. Patriarh. Subliniem în mod deorâvna P. C. Părinte Econom Ion Ionescu, pentru că nimeni altul n'ar fi avut curajul să pornească la o lucrare atât de mare și de artistică, aproape fără mijloacele bănești necesare.

Intr'adevăr, vrednicul Părinte a început clădirea aceasta, care s'a terminat cu cheltueli de milioane, numai cu suma de 50.000 lei.

A avut credință în Dumnezeu — cea credință care mută și munții, după cuvântul Sf. Evanghelii — și nu și-a cruțat nici o osteneală. Și Dumnezeu i-a ajutat să vadă biserica terminată și înălțându-se frumoasă în

mijlocul unei enorii, care de 16 ani eră lipsită de biserică.

La sfârșitul slujbei de sfințire, s'a dat o masă pentru săraci.

Dumnezeu să binecuvinteze opera și să înmulțească talanții celor ce se ostenesc.

N. CAZACU

CARȚI NOUI

Floarea darurilor, folositoare vieții creștinului, publicată de smeriții întru Christos *Protos. Kiril Arvente, Eughenie Iivomonahul și Macarie Hagiul*, din Seminarul Mănăstirii Cernica, cu o prefață de Firmilian Ierodiaconul; în 12°. 72 pag. + II, Tiparul sf. Mănăstiri Cernica, 1930; costă 12 lei.

Ruskin, profetul idealismului și al estetismului în secolul trecut, vrând să arate însemnătatea cărților, își întitulase o conferință; Comorile regilor și ca să precizeze de ce trebuiesc cetite, ținu o altă conferință: grădinile reginelor.

Nu de prisos îmi pare evocarea acestor cuvinte, azi când, voind sa ne plimbăm prin „grădinile reginelor“, înotăm de cele mai multe ori în noroiul păcatului poleit cu vorbe meșteșugite și culegând de acolo măracini înloc de flori.

Iată, însă o carte despre care Ruskin ar fi zis, fără îndoială: „Vino vântule de Miazăzi și suflă asupra grădinii mele, ca miremele ei să se înalțe toate!“ — O carte ce zăceă în praf și uitare dela 1700, când Marele Antim Iivreanu o scoate de sub teascurile tiparniței dela Snagov, e trimisă iarăș în lume — tot dintre zidurile unei Mănăstiri, unde s'a sălășluit o școală — ca să-și urmeze calea ei glorioasă și să reîmprospăteze duhul cucerniciei și mirezmele binefăcătoare, pe care le-a împărtășit cu prisosință și moșilor noștri. Nu în zădar fericitul monah, cel întâiu, tâlcuitor, s'a ostenit acum câteva veacuri, cu „darea ei pe rumânie!“ Asemenea altor Neamuri mai luminate și al nostru s'a învrednicit de a o prețui după cuviință: boerji mari se întreceau în transcrierea ei în litere bine înflorite!

Iar titlul de „Floarea darurilor“ cu prisosință și-a meritat: căci e o adevărată floare, ce va îmbălsămă sufletul piosului credincios: Următor sfatului Marelui Vasile ce îndemnă pe tineri să culegă ca și albinele frumusețile cărților¹⁾, un prea învățat Italian a strâns întru mănunchiu o jerbă minunată dintr'o plimbare prin asemenea grădini.

1) Omilia către tineri.

Deci doritorul de o lectura plăcută, bogată în daruri duhovnicești și înălțătoare de suflet va află acolo cele mai frumoase gânduri culese dintr'o mulțime de părinți ai Bisericii ori înțelepți ai lumii.

Și țin să mai adaug că „Floarea darurilor“ e totuș doar un bobocel ce vestește însă o grădină nesfârșită: ea este un simbol și are o profundă semnificație:

În pustiul vieții noastre mănăstirești, asemenea roduri nu sunt decât prea rare. Iată însă că prin osârdia celui dintâiu Patriarh al Țării, I. P. S. Sale, Părintelui Patriarh secundat de P. S. Sa Părintele Vicar Titu. fiintează la Sf. Mănăstire Cernica Seminarul Monahial, cel dintâiu și unicul în țara Românească. Și acolo, în uihna unei păci sfinte, cresc ca într'o prea îmbunătățită răsadniță, sub privegherea unui corp select de profesori monahi ori preoți de mir, de sub conducerea Păr. Arhim. Chesarie cei o sută de preoți, monahi, și novici hotărâți să aprindă din nou, în pridvorul Mănăstirilor, glorioasa candelă a culturii creștinești și românești, stinsă de vijelia năpăstuitoare a vremurilor.

Prezenta carte, dată la lumină prin osteneala a doi elevi în frunte cu Secretarul acestui Seminar, este dar, pârga roadelor lui. În taină, ea este închinată tuturor celor ce iubesc Sf. Noastră Biserică și au înțeles rostul luminării unei armate de călugări.

Mulțumită fie adusă cuvioșilor ostenitori, cărora fiind încă tineri, le mai cerem și alte flori, care să neamintească mereu frumusețile Raiului: răspândească-se semințele bune în cele patru vânturi, așa încât fără de întârziere „pustiul să se veselească și să înflorească precum înfloresc crinii“ (Isaia XXXV 1)

N. CHIȚESCU

AU APĂRUT:

- Vol. I. — 69 „**CUVÂNTARI ȘI PREDICI** ale unui teolog mai târziu cleric român în țară sub stăpânire străină“. Pag. 382 — 1888-1902. Lei 120. —
Vol. II. — 55 „**PASTORALE ȘI CUVÂNTĂRI** ale unui episcop român în țară sub stăpânire străină“. Pagini 306. — 1910-1919. Lei 50. —
Vol. III. — 95 „**CUVÂNTĂRI**. Trei ani de propoveduire pastorală“. Pagini 365 — 1919-1922. Lei 60.

Ioate de

Dr. MIRON CRISTEA

Dată fiind valoarea autorului, le recomandăm preoțimei noastre spre cumpărare și folosire în munca ei pastorală.

„APOSTOLUL“

PAROHII VACANTE

PREOȚI

Protoeria Circ. II din Capitală. — Publică concurs pentru ocuparea postului de diacon de la Biserica Sfânta Vineri-Herasca, devenind vacant, prin hirotonisirea în preot a titularului N. Vintilescu, pe seama Bisericii Sf. Ilie-Rahova, pe ziua de 16 Noembrie a. c. se publică concurs în termen de 30 zile.

Candidații trebuie să aibă licență în Teologie și să posede, o voce frumoasă

Drepturi: Pe lângă salariul bugetar, potrivit gradului de studii, mai are un venit de 3—4000 lei lunar și locuința în curtea bisericii.

Datorii: În afară de cele prevăzute de canoanele și legiurile bisericești, este obligat să slujască sf. Liturghie, în toate Vinerile de peste an, cum și Miercurile în Sfântul și Marele post, în afară de toate Duminicile și sărbătorile bisericești.

Doritorii, vor adresa direct Sf. Mitropolii în termenul legal, cererile însoțite de documentele și actele prevăzute de regulament.

Protoeria Jud. Dâmbovița Circ. I, Târgoviște. Se publică concurs cu termen de o lună de la publicare pentru ocuparea parohiei Tătărani, devenită vacantă prin decesul titularului, preotul Ioan Săvulescu.

Biserica parohială în bună stare.

Sesie parohială. Casă parohială, n'are.

Venitul epitrahilului circa 8000 lei anual.

Parohia are 380 familii cu 1540 suflete.

Salariul convenit gradului de studii.

Cererile însoțite de actele reglementare se va înainta Sfintei Mitropolii în termen arătat, care le vor trimite acestei protoierii spre referire.

Protoereu, Dem. N. POPESCU.

Protoeria Jud. Vlașca, circ. Videle. — Se publică concurs, în termen de o lună, începând cu 1 Ianuarie 1931, pentru ocuparea postului de preot paroh la Biserica Parohială Drăgănești, devenit vacant, tot pe 1 Ianuarie 1931, prin demisionarea preotului paroh, Octogenar Ioan Paraschivescu, în vederea regulării drepturilor la pensie.

Parohia are 1025 familii cu 3440 suflete.

Are biserica de zid cu hramul Sf. Nicolae, construcție din 1853 și reparată la 1882 și 1914, în stare relativă de funcționare, având azi noiuri urgente de reparațiuni. Mai are și o capelă de cimitir.

Are 8 $\frac{1}{2}$ ha, sesie parohială de la 1864, plus

8 $\frac{1}{2}$ ha, tot de la 1864, ce se arendează de Sf. Mitropolie a Ungro-Vlahiei, Arhiepiscopia Bucureștilor.

Nu are casă parohială, dar are 14 arii loc de casă parohială, plus 1.50 ha, loc cimitir.

Venite: Cele conform gradului de studii, plus venitul epitrahilului ce se cifrează la suma de lei 5—10.000 anual.

Indatoriri: Cele cerute de Sf. Canoane, de legile și regulamentele în vigoare.

Doritorii, — se preferă licențiații în teologie, — a ocupa această parohie, fie prin transferare sau printr'o nouă hirotonie, sunt datori în termenul de mai sus, a depune toate actele, conform regulamentelor, la cancelaria Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei, care apoi se vor trimite Protoeriei Videle Vlașca spre referat legal.

Protopop, ALEX. I. BĂDĂNOIU.

Ministerul Instrucțiunii și Cultelor, cu adresa No. 162.354/18.470 a. c., comunicând ștergerea din buget a postului de preot-ajutător dela parohia Militari-Ilfov, publicația din „Apostolul“ pentru aceasta se anulează.

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

CÂNTĂREȚI

Protoeria Jud. Dâmbovița, circ. I Târgoviște. Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț de la parohia Glodeni.

Toate cererile se vor înainta acestui protopopiat cu toate actele în termen, de la publicare, spre cale legală.

Protoereu, DEM. N. POPESCU.

Protoeria I, Câmpulung-Muscel. — Se publică concurs pentru ocuparea unui post de cântăreț la parohia Văcarea prin încorporarea tânărului C. Nicolescu.

Cererile se vor adresa în termen 15 zile protoierii.

Protopop, Pr. NICOLAE PROCA.

Protoeria Jud. Muscel, circ. II Friboeni. — 1. Se publică vacanța postului de cântăreț bisericesc al parohiei Vălenii de Sus D-ța, termen scurt de 15 zile dela data publicării.

2. Se publică vacanța postului de cântăreț bisericesc al parohiei Ciulnița Eustatiade cu termen scurt de 15 zile dela data publicării.

Concurenții, atât pentru primul cât și pentru al II-lea post, vor înainta protoeriei respective cererile însoțite de actele necesare.

Protopop, Indescifrabil

Protoieria I Ploești. — Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț I dela biserica parohială Sf. Spiridon, rămas vacant pe zia de 1 Ianuarie 1931 prin demisia titularului.

*

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț I dela parohia Sf. Ștefan, rămas vacant pe zia de 1 Ianuarie 1931 prin demisiunea cântărețului Gh. Popescu.

*

Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț al II-lea rămas vacant la biserica Sf. Dimitrie din Ploești pe data de 1 Noembrie c.

Protopop, CONST. M. PETRESCU

Protopopiatul Circ. III-a Jud. Prahova. — Se publică concurs pentru ocuparea postului de cântăreț la parohia Coslegi, devenit vacant prin părăsirea postului de către cântărețul Ion Popescu.

Veniturile sunt: $\frac{1}{8}$ din sesia parohială de 8 $\frac{1}{2}$ ha. și $\frac{1}{4}$ din celelalte venituri după serviciile la care ia parte.

În acest protopopiat mai e vacant câte un post de cântăreț la parohiile:

Apostolache, Călugăreni I, Conduratu, Inotesti, Rotări, Vadu-Săpat și Valea Nicovani.

Protopop, VICENȚIU POP.

Către toți deținătorii de bilete de ale Loteriei Soc. Ortodoxe Naționale a femeilor române.

Vă aducem la cunoștință că tragerea anunțată pentru 2 Noembrie a. c., a fost amânată la 31 Decembrie crt., și vă rugăm pe calea aceasta să trimiteți sumele încasate și biletele nevândute biroului loteriei București, fiind ultima tragere.

COMITETUL

Numiri, Transferări, Demisii, Decese

15 Noembrie — 1 Decembrie 1930.

PREOȚI

1. Pr. Andrei Marinescu dela parohia Isovoarele Dâmbovița, decedat la 30 Septembrie a. c., se șterge din state.

2. Pr. Aurel Popescu dela parohia Dracea-Teleorman, decedat la 18 Septembrie a. c., se șterge din state.

3. Pr. Marin Angelescu dela parohia Cosoia-Vlașca decedat la 2 Noembrie a. c., se șterge din state.

Cântăreți, Paracliseri și Dirijori de coruri.

București. 1. Ioan M. Gorgan se numește pe 1 Noembrie a. c., cântăreț la parohia Sf. Voevozi, în locul lui I. D. Copiluș, demisionat pe aceeași dată.

2. Setan Gh. se numește pe 15 Noembrie a. c., cântăreț la parohia Popa-Nan, în locul lui Adam Adamiade Hristu, demisionat la 1 Septembrie a. c.

3. I. Dumitrescu se numește pe 1 Noembrie a. c., dirijor de cor la Parohia Olari, în locul lui N. Vasilescu, demisionat pe 1 Iulie a. c.

4. I. Croitoru se numește pe 1 Noembrie a. c., dirijor de cor la biserica Sf. Nicolae-Șelari.

5. Mihai Trică se numește pe 15 Noembrie a. c.,

cântăreț la parohia Delea-Nouă Kalist, în locul lui Penișoară Gh. demisionat.

6. Vasile I. Crihan se numește pe 1 Decembrie a. c., paracliser la biserica Sf. Gheorghe Capră, în locul lui Vasile A. Zeron, demisionat la 1 Septembrie a. c.

7. Paschia I. Gh. se numește pe 1 Decembrie a. c., cântăreț la biserica Andronache, în locul lui N. Stoenescu demisionat pe aceeași dată.

8. Pavel Boldu se numește pe 1 Octombrie a. c., paracliser la biserica Flămânda, în locul lui Vasile Savin, demisionat pe aceeași dată.

Jud. Dâmbovița. 1. Nifon Coroiu se numește pe 1 Noembrie a. c., paracliser la Mitropolia din Târgoviște în locul lui ierom. Gavriil Buhoci, neprezentat la post dela 1 Octombrie a. c.

2. Stelian I. Cristea se numește pe 1 Octombrie a. c., paracliser la parohia Sf. Gheorghe din Târgoviște în locul lui Gheorghe Zamfir demisionat pe aceeași dată.

3. Ioan M. Rădulescu, cântăreț la parohia Românești, demisionat la 1 Noembrie a. c., se șterge din state.

4. Vasile Popescu se numește cântăreț la parohia Grați II, pe 15 Noembrie a. c., în locul lui

He-Gr. Stanțu transferat.

POPESCU

5. Iulian Pr. Ionescu se numește pe 1 Iulie a. c., cântăreț la parohia Bela, în locul lui I. Marinescu decedat la Februarie 1930.

6. Gh. V. Apostolescu se numește pe 1 Septembrie a. c., cântăreț II, la parohia Buciumeni, în locul lui Mihail Popescu, demisionat pe aceeași dată.

7. Filian T. Popescu se numește pe 1 Septembrie a. c., cântăreț la parohia Buciumeni, în locul vacant dela înființarea parohiei.

8. Ioan Istrățescu se numește pe 1 Septembrie a. c., cântăreț la parohia Bădeni-Runcu, în locul lui Gh. Vișoiu, pus în disponibilitate la 1 Septembrie a. c.

9. Constantin Nițulescu se numește pe 1 Septembrie a. c., cântăreț la parohia Voinești, în locul lui Ioan R. Ion decedat.

10. Ilie Bădilă se numește pe 1 Decembrie a. c., cântăreț la parohia Călugărița, în locul lui N. Popescu pus în disponibilitate.

11. Ioan M. Constantinescu se numește pe 1 Septembrie a. c., cântăreț la parohia Colibași, în locul lui Stelian Popescu pus în disponibilitate pe 1 Iulie a. c.

12. Păduroi Gh. Nicolae se numește pe 1 Noembrie a. c., cântăreț la parohia Dragodănești, în locul lui August Rădulescu pus în disponibilitate la 1 Mai a. c.

13. Vasile I. Brânză se numește pe 1 Noembrie a. c., cântăreț la biserica Capul-Coastei, în locul lui N. I. Teodorescu, îndepărtat la 1 Ianuarie 1929.

Jud. Muscel. 1. Ioan Gr. Popescu, cântăreț la parohia Poenăreni, demisionat la 1 Noembrie a. c., se șterge din state.

2. Gh. Găinaru cântăreț la parohia Capu-Piscului, demisionat la 1 Noembrie a. c., se șterge din state.

3. Ioan D. Vuță cântăreț la parohia Schitul-Golești, demisionat la 1 Noembrie a. c., se șterge din state.

4. C. Nicolescu cântăreț la parohia Valea-Popi, demisionat la 1 Noembrie a. c., se șterge din state.

5. P. Teodoreanu cântăreț la parohia Colibași, demisionat la 1 Noembrie a. c., se șterge din state.

Jud. Prahova. 1. D. G. Moisescu cântăreț la parohia Buna Vestire, Ploești demisionat la 1 Noembrie a. c., se șterge din state,

2. Florian C. Popescu se numește pe 1 Noembrie a. c., cântăreț la parohia Buna Vestire din Ploești, în locul lui D. Gr. Moisescu, demisionat pe aceeași dată.

3. Gh. Bădescu cântăreț la parohia Boldești, se transferă de data de 1 Noembrie a. c., la parohia Ploeștiori, în locul lui Ioniță Stoica decedat.

4. Ștefan Gh. Voicu, se numește pe 15 Iulie

a. c., cântăreț la parohia Atârnați Șoimari, în postul nou înființat.

5. D. Alexandrescu se numește pe 1 Iunie a. c., cântăreț la parohia Livadea, în locul vacant de multă vreme.

Jud. Teleorman. 1. Mitruș D. Burciu, cântăreț la parohia Segarcea din Vale, demisionat la 1 Noembrie a. c., se șterge din state.

2. D. M. Stănculescu, cântăreț la parohia Drăcșanei, decedat la 15 Octombrie a. c., se șterge din state.

Cucernicli Preoți și toți creștinii drept măritori din Eparhia Noastră sunt rugați să ia conștiință că, în cursul lunii Decembrie, va apare Calendarul Anuar publicat de Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor, întocmit după datele oficiale ale Sf. Sinod și conținând o enumerare a tuturor instituțiilor bisericești cu personalul lor.

Este de datorie tuturor să nu-și procure alte feluri de calendare, ci să aștepte apariția Calendarului oficial.

Consiliul Eparhial

AU APARUT :

„CARTEA DE RUGĂCIUNE, PENTRU TOT ROMÂNUL“. 150 pag. Format obicinuit, Lei 80 legată și 20 Lei broșată.

„CARTICĂ DE RUGĂCIUNI“, 242 pag. Format micuț. Pentru bărbați, de purtat în buzunarul pieptarului; pentru femei în trăsura de mână. Lei 155 în piele aurită; Lei 90 în piele simplă, Lei 70 și 80 în pânză; Lei 25, Broșată.

de Dr. MIRON CRISTEA, Patriarh.

Se recomandă tuturor.

„APOSTOLUL“

CEREȚI

NOUL TESTAMENT

traducere de

Părintele GRIGORE PIȘCULESCU

la Institutul Biblic, Sf. Sinod,

strada Antim, București.

Broșat 70 lei. = Legat flexibil 100 lei.